

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

İlham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 003 (5723) 8 yanvar 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Azərbaycanda aparılan sosial siyasətin mərkəzində insan amili dayanır

İlham Əliyev: "İnsan sağlamlığı sosial məsələlər arasında ən birinci yerdədir və bu gün Azərbaycanda bu sahədə gözəl nəticələr var"

2018: Azərbaycanın dünya
birliyində uğur simvolu

4

Bilal Dündar: "Prezident İlham
Əliyevin Türkiyədə "İlin dövlət
başçısı" seçilməsi ona olan
sevginin
göstəricisidir"

3

"Mehman Hüseynovla bağlı
kampaniyanın əsl məqsədi
Azərbaycana təzyiq
göstərmək
cəhdidir"

3

Avropa İnsan Hüquqları
Məhkəməsi Ermənistan
hökumətindən izahat
tələb edib

3

Ermənistanda hərbi sahədə
xaos hökm sürür

5

Mehman Hüseynov ətrafında
uğursuz tamaşa - anlaşıq
nəticə...

8

9

"Mehman Hüseynov
qanunun tələblərini
pozub"

9

"Hədəf Azərbaycan
dövləti ilə bağlı xaricdə
qara-qura dəhliz
söhbətlərini
qızıdırmaq"

16

Avropanın ən bahalı 100
futbolçusunun siyahısı
açıqlanıb

Azərbaycanda aparılan sosial siyasətin mərkəzində insan amili dayanır

İlham Əliyev: “İnsan sağlamlığı sosial məsələlər arasında ən birinci yerdədir və bu gün Azərbaycanda bu sahədə gözəl nəticələr var”

Ölkə vətəndaşlarının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi Azərbaycanda dövlət siyasətinin başlıca istiqamətlərindəndir. İqtisadi sahədə həyata keçirilən köklü dəyişikliklər makroiqtisadi sabitliyi təmin etməklə bərabər, əhəlinin sosial müdafiəsinə daha da gücləndirmək üçün möhkəm zəmin yaradıb. Azərbaycanda aparılan siyasətin mərkəzində, məhz insan amili dayanır və ölkə rəhbərliyinin sosial siyasətinin fəlsəfəsi bütün vətəndaşların sosial şəraitinin yaxşılaşdırılmasına xidmət edir. Azərbaycanda həyata keçirilən sosial siyasət nəticəsində, müşahidə olunan uğurlu inkişaf, həyatımızın hər bir sahəsini əhatə etdiyi kimi, bu inkişaf əhəlinin sağlamlığının qorunması kimi vacib bir sahədən də yan keçməyib. Səhiyyəyə diqqət və qayğının artırılması Azərbaycanın səhiyyə sistemini global dəyişikliklərə cavab verən və tərəqqi edən bir sahəyə çevirib. Müxtəlif aspektlərdən səhiyyədə aparılan uğurlu islahatlar əhəlinin sağlamlığının təminatına, onun tam şəkildə dünya standartları səviyyəsində qurulmasına istiqamətlənib.

Son illər səhiyyənin maddi-texniki bazası möhkəmləndirilib. Azərbaycan dövləti insanların sağlamlığını prioritet məsələ kimi daim diqqət mərkəzində saxladığından, Azərbaycanda müasir tibb avadanlığı və cihazlarla təchiz olunmuş səhiyyə müəssisələri əhəlinin istifadəsinə verilib. Ölkənin maliyyə imkanlarının çoxalması və həyata keçirilən siyasi kurs dövlət büdcəsindən səhiyyəyə ayrılan maliyyə vəsaitinin artmasına imkan verir və Azərbaycan səhiyyəsində bir sıra işlərin keyfiyyətlə həyata keçirilməsinə şərait yaradır. Əgər 2003-cü ildə səhiyyəyə dövlət büdcəsindən ayrılan xərclər 55, 3 milyon manat idisə, 2017-ci ildə bu rəqəm 13,5 dəfə artaraq, 746,7 milyon manata çatdı. Bildiyimiz kimi, 2018-ci ilin dövlət büdcəsində səhiyyə xərcləri üçün 740,7 milyon manat vəsait ayrıldı və həmin xərclərin dövlət büdcəsi xərclərinin tərkibində xüsusi çəkisi 3,5 faiz təşkil edirdi. 2019-cu il üçün isə səhiyyəyə rekord miqdarda - 1,048 milyard manat vəsait ayrılıb.

Səhiyyəyə ayrılan diqqətdən danışarkən, son 15 il ərzində, Bakı şəhərində və ölkənin regionlarında tikilən və yaxud əsaslı təmir olunan tibb müəssisələrini vurğulamaq da vacibdir. Bütün bunlar gələcəyin təminatı olan insan faktorunun daim diqqətdə olduğunu, onların fiziki cəhətdən sağlam və gümrahlığının diqqətdə saxlanıldığını göstərir. “İnsan sağlamlığı sosial məsələlər arasında ən birinci

yerdədir və bu gün Azərbaycanda bu sahədə gözəl nəticələr var”, - deyən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin fərman və sərəncamları ilə Azərbaycan səhiyyəsi müasir dövrümüzdə bütün xüsusiyyətlərinə görə, inkişaf dövrünü yaşayır. Cənab İlham Əliyev çıxışlarının birində vurğulayıb ki, son 15 il ərzində, Azərbaycanda 600-dən çox yeni tibb müəssisəsi tikilib və ya əsaslı şəkildə təmir edilib: “Bu, bizim insanların sağlamlığına verdiyimiz böyük töhfəmizdir. İnsanların sağlamlığı ən vacib məsələdir. Bu gün statistikaya, Dünya Səhiyyə Təşkilatının hesablamalarında Azərbaycanın artan reytinginə baxdıqda, görürük ki, bu sahədə çox yaxşı nəticələr var. Azərbaycanda insanların ömrünün uzunluğu artır, körpə-ana ölümü azalır. Əlbəttə ki, bu istiqamətdə daha da böyük addımlar atılacaq. Amma prinsipcə, səhiyyə sisteminin maddi bazasının yaradılması prosesi başa çatmaq üzredir”.

Bildiyimiz kimi, ötən il Quba Mərkəzi Rayon Xəstəxanası, Nəftalan Şəhər Xəstəxanası və başqaları istifadəyə verildi. Bu il dörd şəhər xəstəxanasının istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulub. “Beləliklə, Azərbaycanda bir dənə də şəhər qalmayacaq ki, orada ən müasir xəstəxana olmasın” - deyən Cənab Prezident, nəhayət, hər birimizin ölkəmizin səhiyyə sahəsinin maddi-texniki bazasının yaradılmasının tamamlanmasını görcəyimizi bildirib: “Bu, doğrudan da, böyük hadisədir. Çünki bu gün ölkəmizdə

göstərilən tibbi xidmətin səviyyəsi yüksəlib, imkanlar artır. Biz bu imkanlardan istifadə edib, bu gün vətəndaşlara çox gözəl xidmət göstərə bilirik”.

Bu gün uğurla həyata keçirilən “Azərbaycan Respublikasında qeyri-infeksiyon xəstəliklərə qarşı mübarizəyə dair 2015-2020-ci illər üzrə Strategiya”sı, “2016-2020-ci illər üçün şəkərli diabet üzrə Dövlət Proqramı”, “Ana və uşaqların sağlamlığının qorunması üzrə Dövlət Proqramı” və s. insan həyatı və sağlamlığına zərər vura biləcək halların qarşısını alır. Bütün bunlar Azərbaycan səhiyyəsinin müasir dövrümüzdə bütün xüsusiyyətlərinə görə, özünün yeni inkişaf mərhələsinə yaşamasının, ölkəmizin iqtisadi gücünün və siyasi sabitliyinin təzahürüdür. “İnsan sağlamlığını şərtləndirən bir çox amillər var. Onların arasında, ilk növbədə, sağlam həyat tərzi” - deyən dövlət başçısı sağlam həyat tərzinin hər bir vətəndaş üçün əsas prinsip olduğunu qeyd edib: “Diaqnostika, əlbəttə ki, çox vacib rol oynayır. Bu gün ölkəmizdə

mövcud olan laboratoriyalar bütün analizləri edə bilər. Vətəndaşlar hər il kütləvi şəkildə müayinədən keçirlər və beləliklə, ciddi xəstəliklərin qarşısı alınır. Profilaktika çox önəmli rol oynayır”.

Dövlət başçısının insan amili-nə və sağlamlığına ayırdığı diqqətin daha bir nümunəsi olaraq, dövlət başçısının Sərəncamı ilə “Dağınq skleroz xəstəliyinin müalicəsi, profilaktikası və onunla mübarizə tədbirlərinə dair 2018-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nı da qeyd etməliyik. Sənəd çərçivəsində dağınq skleroz xəstəliyinin profilaktikasının və müalicəsinin təkmilləşdirilməsi yolu ilə xəstələnmə, əlillik və ölüm hallarının azaldılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilir. Dağınq skleroz xəstəliyi ilə mübarizə, bir çox ölkələrdə olduğu kimi, respublikamızda da səhiyyənin aktual problemlərindən biridir. Azərbaycanda belə xəstələrin sayı 1000 nəfərə yaxındır və xəstələnmə halları ilbəil artmağa meyillidir. İl ərzində hər 100 000 nəfər əhaliyə 3-4 xəstələnmə hadisəsi qeydə alınır. Bu xəstəliyə ən çox 18-45

yaşlı insanlarda rast gəlinir, lakin bütün yaş qruplarında dağınq skleroza təsadüf edilə bilər. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına əsasən, nevroloji xəstəliklər arasında dağınq skleroz cavan yaşda əlilliyin əsas səbəblərindən biridir. Bu xəstəliyə tutulmuş şəxslər xəstəliyin başlanmasından 10-15 il sonra sərbəst hərəkət etmək imkanından məhrum olurlar. Statistik məlumatlara əsasən, hazırda dünya üzrə dağınq sklerozdan əziyyət çəkən xəstələrin sayı 2 milyona yaxındır. “Dağınq skleroz xəstəliyinin müalicəsi, profilaktikası və onunla mübarizə tədbirlərinə dair 2018-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı” bu sahədə görülən işlərin həcmindən və səmərəliliyindən daha da artırılmasına yönəlib.

Göründüyü kimi, insanların sağlamlığı dövlətimiz üçün prioritet bir məsələdir. Hər bir ölkə vətəndaşı dövlət başçısının diqqət və qayğısını öz üzərində hiss edir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Mehman Hüseynovla bağlı kampaniyanın əsl məqsədi Azərbaycana təzyiq göstərmək cəhdidir”

Ümumiyyətlə, Mehman Hüseynov heç vaxt jurnalist fəaliyyəti göstərməyib, onun kimilərinin məqsədi yalnız Azərbaycan haqqında mənfi rəy yaratmaq olub. SİA-nın məlumatına görə, bunu Yeni Azərbaycan Partiyasının İcra katibinin müavini, Milli Məclisin deputatı Siyavuş Novruzov deyib. O qeyd edib ki, M.Hüseynov insanların şəxsi əmlakını çəkərək cəmiyyətə təqdim etməyə çalışır və bu yolla da onların mülkiyyət hüquqlarını pozurdu: “Onun qardaşı Emin Hüseynov da bir müddət İsveçrənin Bakıdakı səfirliyində yaşadı, sonra İsveçrəyə getdi. Yeni bu adamların məqsədi dövlətə, xalqa xidmət deyil, ölkəmiz, dövlətçiliyimiz, xalqımız haqqında mənfi informasiya yaymaqdır”.

S.Novruzov bildirib ki, kim hansı əməli törədibse, cəzasını almalıdır: “Mehman Hüseynov da cinayət törədib, eyni zamanda, vəzifəsini yerinə yetirən zabitə qarşı zor tətbiq edib. Kim olursa-olsun, cinayət törədibse, mütləq cəzasını almalıdır. Hər kəs qanun qarşısında birdir və törətdiyi cinayətə görə cəzasını almalıdır”.

YAP İcra katibinin müavini vurğulayıb ki, antimillî qruplar və onların xaricdəki havadarları bu hadisəni Azərbaycanın əleyhinə növbəti kampaniyaya başlamaq üçün fürsət kimi istifadə edirlər: “Bu kampaniyanın arxasında kimlərin durduğu, əslində məqsədin Azərbaycan dövlətinə təzyiq göstərmək cəhdi olduğu bəllidir. Təsədüfi deyil ki, Viktoriya Nulandın “uşaqları”nın çirkab kampaniyası ermənipərəst senator Marko Rubionun Azərbaycana qarşı açıqlaması və bu cəbhədə xüsusi yer tutan “The Washington Post” qəzetinin redaksiya məqaləsi ilə tamamlandı. Eyni şəbəkənin xaricdəki və Azərbaycandakı izləri çox aydın göründü”. Millət vəkili sözlərinə görə, antimillî şəbəkə və onların xaricdəki havadarları unutsalar da, dəfələrlə sübut olunub ki, Azərbaycan dövləti ilə təzyiq dilində danışmaq, qarayaxma kampaniyası vasitəsilə onu güzəştə məcbur etmək mümkün deyil.

Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi Ermənistan hökumətindən izahat tələb edib

Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi ölüm ayağında olan sahibkar Samvel Mayrapetyanın pasportunun əlindən alınması və müalicəsinə imkan verilməsi ilə bağlı Ermənistan hökumətindən izahat tələb edib.

AZƏRTAC erməni KİV-lərinə istinadla xəbər verir ki, bu barədə sahibkarın vəkili məlumat veriblər. Onların sözlərinə görə, həkim konsiliumu Mayrapetyanın müalicəsinin Ermənistanda mümkün olmadığı barədə rəy verib və onun xarici ölkələrə birinə aparılmasını tövsiyə edib. Pasportu istintaq orqanları tərəfindən alınan sahibkarın vəkili Ermənistan müraciətinə mənfi cavab verilib. Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin Ermənistan prokurorluğuna göndərdiyi sorğu da cavabsız qalıb.

Sahibkarın vəkili bəyanatında deyilir: “Təəccüblüsə odur ki, Avropa məhkəməsi bir gün müddətində bu məsələ ilə bağlı müvafiq tədbir görsə də, vətəndaşının həyatını qurtarmağa borclu olan dövlət orqanları bu məsələyə biganə yanaşırlar”. Ermənistanın N2 televiziya kanalının sahibi S.Mayrapetyan Yerevan məhkəməsinin qərarı ilə 62 min dollar girov müqabilində ev dustaqlığına buraxılıb, lakin onun pasportu qaytarılmayıb. Sahibkar rüsvətə vasitəçilikdə ittiham olunur.

Qazaxıstanın yüzlərlə sakini ermənilərə qarşı ayağa qalxdı!

dirilib.

Qeyd edək ki, yerli sakinin ölümündə erməni diasporunun 3 nümayəndəsi şübhəli bilinir. Vətəndaşların kütləvi toplaşdığı ərazidə xüsusi təyinatlılar cəlb edilib, snayperlər isə binaların damından müşahidə aparırlar. Polis şəhərin küçələrini əhatəyə alıb. Aksiya iştirakçıları erməni diasporunun nümayəndələrini hadisəyə görə ittiham edərək, qətlə qarşı hiddətlərini ifadə ediblər.

Daha əvvəl NUR.KZ agentliyi bildirib ki, Qazaxıstan polisinin keçirdiyi operativ axtarış tədbirlərinin gedişində ağır qətlə törətməkdə şübhəli 3 nəfər - Malhasyan Torqom Manveloviçi, Malhasyan Sohak Samveloviçi və Nadirbəyov Kair Həmidoviçi saxlayıb. Qaraqanda vilayətinin Polis Departamentinin əməkdaşları həmçinin qətlin törədilməsində şübhəli bilinən Qururyan Narek barədə də axtarış elan edib. Ermənistanın Qazaxıstandakı səfirliyi qətl ilə əlaqədar açıqlama yayaraq, öldürülən şəxsin yaxınlarına başsağlığı verib.

Bilal Dündar: “Prezident İlham Əliyevin Türkiyədə “İlin dövlət başçısı” seçilməsi ona olan sevginin göstəricisidir”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyədə “İlin dövlət başçısı” seçilməsi bu ölkənin sadə vətəndaşından tutmuş ziyalisinə qədər hər kəsin dövlət başçısına sevgisinin və onun gördüyü işlərə qiymətinin göstəricisidir.

Bu fikri AZƏRTAC-a açıqlamasında Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının sədri Bilal Dündar bildirib. Sədr qeyd edib ki, bu sorğu Türkiyənin bütün bölgələrində 570 vətəndaş cəmiyyəti arasında keçirilib. Prezident İlham Əliyev Türkiyədə böyük nüfuza sahibdir. O, ulu öndər Heydər Əliyevin “Bir millət, iki dövlət” prinsipinə sadıq qalaraq Türkiyə ilə Azərbaycan arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin daha da möhkəmlənməsi istiqamətində mühüm xidmətlər göstərib. Dövlət başçısı dəfələrlə sübut edib ki, Azərbaycan hər zaman qardaş Türkiyənin yanındadır. Türkiyədə 15 iyul dövlət çevrilişinə cəhd zamanı Prezident İlham Əliyev qardaşı və həmkarı Rəcəb Tayyib Ərdoğanı dəstək oldu. Türkiyənin çətin zamanlarında qardaş Azərbaycan tərəfindən uzadılan dost əli sadə türk vətəndaşlarında böyük rəğbət yaradıb. Azərbaycan regionda cərəyan edən siyasi məsələlərdə və beynəlxalq iqtisadi layihələrin reallaşmasında Türkiyəyə dəstək verir. Bütün bunların nəticəsidir ki, İlham Əliyev Türkiyədə “İlin dövlət başçısı” adına layiq görülüb. Federasiya sədri bildirib ki, Türkiyə də hər zaman qardaş Azərbaycanın yanındadır. Türkiyə Dağlıq Qarabağ münaqişəsini öz problemi hesab edir. Bu münaqişə ilə bağlı həqiqətlər Türkiyə dövləti tərəfindən də beynəlxalq tribunalardan dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılır. Bilal Dündar qeyd edib ki, Türkiyədə Xocalı faciəsini gənc nəslin yaddaşına həkk etmək üçün onlarla abidə və park istifadəyə verilib.

Qriqori Trofimçuk: “Ötən il Rusiya-Azərbaycan münasibətləri inkişafın ən yüksək nöqtəsinə çatdı”

2018-ci ildə Rusiya-Azərbaycan münasibətləri inkişafın ən yüksək nöqtəsinə çatdı, lakin bu, son hədd deyil. Əlaqələrin gələcəkdə daha da inkişafı üçün bir sıra amillər mövcuddur. O cümlədən iqtisadi sahədə əlaqələrin genişləndirilməsi üçün böyük imkanlar var.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Avrasiya İdeyalar Emalatxanası Elmi Araşdırmalara Dəstək Fondunun Ekspertlər Şurasının sədri, politoloq Qriqori Trofimçuk deyib. O bildirib ki, bu gün Azərbaycan ilə Rusiya yalnız tərəfdaş deyil, həm də bir sıra əsas məsələlər üzrə müttəfiqlərdir, baxmayaraq ki, Azərbaycan nə Avrasiya iqtisadi itifaqına, nə də ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına üzvdür. Bu mənada ikitərəfli münasibətlərimizdə mövcud olan qeyri-formallıq da bu etibarlılığı təmin edir. Əməkdaşlığımızın möhkəmlənməsi istiqamətində görülən işlərdən danışarkən demək olar ki, ötən il iki ölkə arasında bir çox sənədlər imzalanıb. Bu sənədlər əlaqələrin genişləndirilməsi baxımından baza rolunu oynayır.

Politoloq bildirib ki, ötən il Prezident Vladimir Putin və Prezident İlham Əliyevin şəxsi görüşləri müntəzəm şəkildə keçirilib və MDB Sammitindəki kimi işgüzar görüşlər də daxil olmaqla heç vaxt formal xarakter daşımayıb. Bu münasibətlər iki dövlət arasındakı qarşılıqlı əlaqələr üçün etibarlı təməl və zəmanətdir. Elə bir sahə yoxdur ki, Rusiya və Azərbaycan prezidentlərinin diqqətindən yayınsın.

“Bütün bunları nəzərə alaraq deyə bilərik ki, Azərbaycan Rusiyanın Cənubi Qafqazda strateji tərəfdaşı olmaqla yanaşı, Bakı geniş miqyasda daha fəal, fərqli fenomenə çevrilir. Bu, ona görə baş verir ki, Bakı ən çətin vəziyyətdə belə öz suveren mövqeyini saxlayır. Bu, hər zaman hörmət doğurur”, deyər Qriqori Trofimçuk vurğulayıb.

O bildirib ki, hazırda iki ölkənin prezidentlərinin qarşısı qoyduqları əsas məsələ bütün planlaşdırılmış layihələrin ardıcıl həyata keçirilməsidir. Bu layihələrdən Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizini, həmçinin Xəzərin hüquqi statusu ilə bağlı Konvensiyanın imzalanması ilə yaranan imkanları qeyd etmək mümkündür. Müdafiə sahəsi ilə bağlı məsələlərin də rəsmi Moskva və Bakı üçün prioritet təşkil etdiyini deyən politoloq vurğulayıb ki, burada hərbi strukturlar arasındakı fəal əlaqələri, Bakının Rusiya və NATO nümayəndələrinin görüşləri üçün unikal potensialını qeyd etmək lazımdır. Bütün bunlar Ermənistan daxilində və Dağlıq Qarabağ ətrafında davam edən gərginlik, dünyada ümumi vəziyyətin pisləşməsi fonunda əlaqələrimizin gələcək inkişafı üçün əsas yaradır.

DSX: Yanvarın əvvəlindən “Qazax” sərhəd dəstəsinin döyüş məntəqələri düşmən bölmələri tərəfindən 81 dəfə atəşə tutulub

Qazax və Ağstafa rayonları ərazisində düşmənlə təmas xəttində xidməti-döyüş fəaliyyətini həyata keçirən sərhəd döyüş məntəqələri istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən atəşkəs rejiminin pozulması halları davam etməkdədir. Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) mətbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, yanvarın əvvəlindən indiyədək DSX Sərhəd Qoşunlarının “Qazax” sərhəd dəstəsinin sərhəd döyüş məntəqələri Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri tərəfindən 81 dəfə atəşə tutulub.

Yanvarın 6-da saat 15:35 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrindən Qazax rayonunun Kəmərlı kəndi yaxınlığındakı sərhəd döyüş məntəqəsinə doğru 7,62 millimetr çaplı “SVD” snayper silahından açılmış atəş nəticəsində güllə dövlət sərhəd xəttindən 450 metr məsafədə mühəndis işləri aparan, mülki şəxs tərəfindən idarə olunan ekskavatorun çalovuna dəyib və kabinənin sağ şüşəsini sındırıb. Hadisə nəticəsində xəsarət alan olmayıb.

2018: Azərbaycanın dünya birliyində uğur simvolu

Azərbaycan hər ötən ili uğurla başa vuraraq, növbəti yeni ilə böyük inamla qədəm qoyur. “2019-cu ilə hansı uğurlarla qədəm qoyuruq” sualını cavablandırmaq üçün ölkəmizin ictimai-siyasi, iqtisadi, sosial, mədəni, demokratik islahatlar və xarici siyasət sahəsində qazanılan uğurları bir daha təhlil etmək zərurəti duyulur. Birçə məqamı qeyd etmək kifayətdir ki, möhtəşəm nailiyyətlərlə yadda qalan 2018-ci il müstəqil Azərbaycan dövlətinin həyatında böyük siyasi və tarixi hadisəyə çevrilən prezident seçkisi və bu seçkidə Cənab İlham Əliyevin parlaq qələbəsi ilə əlamətdardır. 15 illik Prezidentliyi dövründə Ulu Öndər Heydər Əliyevin banisi olduğu milli dövlətçilik ənənələrinə sadıq qalan, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini möhkəmləndirən, onu böyük iqtisadi uğurlara qovuşduran Cənab İlham Əliyevin 11 aprel seçkilərindəki möhtəşəm zəfəri də obyektiv reallığa əsaslanmışdır. Xalqın böyük əksəriyyətinin etimadını yenidən qazanaraq, Prezident seçilən Cənab İlham Əliyev andıçmə mərasimində, son 15 ildə gördüyü işlərdən və qarşıda duran vəzifələrdən danışaraq ölkəmizin dünyada əsas güclərdən birinə çevrildiyini bildirərək, bundan sonra da, uğurlu siyasətin davam etdiriləcəyini diqqətə çatdırmışdı.

2018-ci ilə bir nəzər

Müstəqil Azərbaycan dövləti, artıq 15 ildir ki, Ulu Öndərimizin ən layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müasir tariximizin yeni parlaq səhifələrini yazır. Ölkəmiz sabit iqtisadiyyata və mühüm geostrateji mövqeyə malik olan, global enerji təhlükəsizliyinin təminatında getdikcə vacib rol oynayan bir dövlət kimi xarakterizə olunur. Son 15 ildə Azərbaycanın dünyada analoqu olmayan sürətli inkişafı, 2 milyona yaxın yeni iş yerinin açılması, enerji sahəsi ilə yanaşı, qeyri-neft sektorunun önəmli şəkildə tərəqqisi, milli sahibkarlığın formalaşması və inkişafı, əhəlinin aztəminatlı hissəsinin, bütövlükdə isə, hər bir vətəndaşın maddi rifah halının yüksəlməsi, diaspor və lobbichilik fəaliyyətinin genişləndirilməsi, Azərbaycanın milli mənafehinə cavab verən balanslaşdırılmış xarici siyasətin yürüdülməsi, Qərbe integrasiya prosesinin sürətləndirilməsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi vahid siyasi platformaya söykənən, çoxşaxəli və genişmiqyaslı global strateji xəttin prioritet istiqamətləridir. Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü məqsədyönlü siyasət, artıq bir çox mühüm sahələr üzrə Azərbaycanı dünya birincisinə çevirib. Son illər iqtisadi artım dinamikasına, sürətli inkişaf səviyyəsinə görə, Azərbaycan dünya dövlətlərinin reyting cədvəlinə başçılıq edir.

Verilən vədlər,

İqtisadi yüksəliş böyük siyasi qələbələrin təməlidir

real nəticələr

15 il bundan əvvəl, andıçmə mərasimində yeni seçilmiş Prezident İlham Əliyev xalqa söz vermişdi ki, ölkəmizin hərtərəfli inkişafı üçün fəal çalışacaq, bütün bilik və təcrübəsini və qüvvəsini xalqımızın rifahına həsr edəcəkdir. Bu yol isə, ölkəmizin bugünü, sabahı və gələcəyi üçün alternativsiz siyasi kurs olan Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin siyasətinin davam etdirilməsidir. Dövlətimizin başçısının, verdiyi vədlər, həyatda öz təsdiqini tapdı. Dövlət başçısı Azərbaycanın mövcud vəziyyətini və gələcək inkişaf perspektivlərini ilk gündən dəqiq müəyyənləşdirdi. Müasir dünyada iqtisadi inkişaf potensialının hər bir dövlətin gücünü müəyyən edən başlıca amil kimi çıxış etdiyini, haqlı olaraq, ilk gündən önə çəkdi. Eyni zamanda, rayonlarla paytaxt arasındakı kəskin fərqi aradan qaldırmağa, yoxsulluq, işsizlik kimi problemlərin səviyyəsinin nəzərəcarpacaq dərəcədə aşağı düşməsinə nail oldu. İnsanların güzəranı, həyat səviyyəsi yaxşılaşdı, vətəndaşın dövlətinə, işıqlı gələcəyinə inamı artdı. Azərbaycan kəndinə şəhər siması gətirildi. Bölgələrdə yaşayan insanların dövlətə inamı daha da artdı.

Dövlət proqramlarının uğurla həyata keçirilməsi, qanunvericiliyin müasir iqtisadi

fəaliyyətə uyğunlaşdırılması, ötən 15 ildə ölkə iqtisadiyyatında inkişaf bumuna səbəb olmuşdur. Sözügedən dövrün sosial-iqtisadi göstəricilərinə diqqət yetirək. 2003-2018-ci illərdə ümumi ölkə iqtisadiyyatı 3,2 dəfə, qeyri-neft iqtisadiyyatı 2,8 dəfə, qeyri-neft ixracı isə 4,1 dəfə artmışdır. Bu müddətdə, dövlət büdcəsinin gəlirləri 13,3 dəfə artaraq, 1,5 milyard manatdan 20,1 milyard manata çatıb. Valyuta ehtiyatları 1,8 milyard dollardan 42 milyard dollar həcmindədir. Bu da, valyuta ehtiyatlarının 23 dəfə artması deməkdir. Əgər 2004-cü ilə qədər ölkəmizdə 3900 meqavat gücündə olan 9 elektrik stansiyası vardısı, indi yeni və müasir, generasiya gücü 2500 meqavat olan 30 elektrik stansiyası tikilib istifadəyə verilib. Eyni uğurlar regionların qazlaşdırılması, su təchizatı və digər başqa sahələrdə də əldə olunub. Bütün bu deyilənlərlə yanaşı, kənd təsərrüfatının inkişafı üçün də böyük meliorativ tədbirlər görüldü - Taxtakörpü, Şəmkirçay, Göytəpə və Tovuzçay kimi dörd nəhəng su anbarı tikilərək istifadəyə verilib ki, nəticədə, 100 min hektardan çox suvarılmayan torpaq sahəsi istifadəyə yararlı vəziyyətə gətirilib. Son 15 il ərzində, ölkəmizdə yüz min kilometrə qədər yol çəkilib, Azərbaycanda yeddi aeroport tikilib istifadəyə verilib ki, onlardan da altısı beynəlxalq aeroport statusuna malikdir.

Bütün bunlar, onu deməyə əsas verir ki, dünyanın heç bir ölkəsində bu cür dinamika yoxdur. Belə inkişafın əsasında dövlət başçısı İlham Əliyevin apardığı titanik və son dərəcə məhsuldar fəaliyyət durur. Bu siyasətin nəticəsində, Azərbaycan öz iqtisadi potensialını böyük dərəcədə möhkəmləndirə bilmişdir. Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrikində də bildirib ki, bütün bu işləri görmək üçün ölkədə güclü iqtisadi bünövrə olmalıdır: “Əlbəttə ki, bütün bu işləri görmək üçün güclü iqtisadiyyat olmalıdır və bu iqtisadiyyat var. Bu gün Azərbaycan iqtisadi inkişaf baxımından heç kimdən asılı deyil. Azərbaycan iqtisadiyyatı müstəqil iqtisadiyyatdır və bizim müstəqil siyasətimizi gücləndirən amildir. Bu il ümumi daxili məhsul artır, qeyri-neft sektoru artır, sənaye istehsalı artır, qeyri-neft sənaye sektorunda isə artım 9 faizdən çoxdur. İxracımız təxminən 40 faiz artıb. Ölkə iqtisadiyyatına 10 milyard dollar sərmayə qoyulubdur. Dünya Bankının “Doing Business” proqramının son hesablamalarında Azərbaycan dünya miqyasında 25-ci yerə layiq görülüb. Yəni bu, onu göstərir ki, apardığımız islahatlar, şəffaflıq, ciddi iqtisadi islahatlar öz nəticəsini verir və Dünya Bankı bunu yüksək qiymətləndirir”.

Göründüyü kimi, başa vurduğumuz hər il daim əvvəlki ildən möhtəşəm uğurları ilə fərqlənir. Bu, onu deməyə əsas verir ki, inkişaf və tərəqqi dövlət siyasətinin əsasıdır.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin qərarından sonra yüzlərlə hərbi sülhməramlı qüvvələrdən ayrılıb

Ermənistanda sülhməramlıların xidmət etdikləri hərbi hissənin İrəvandan çıxarılaraq, başqa əraziyə köçürülməsi burada xidmət aparan hərbi qulluqçuların ciddi etirazlarına səbəb olub.

Yaranan vəziyyəti AZƏRTAC-a şərh edən analitik Ehtiram Aşırı bildirib ki, Ermənistanda hökumətin dəyişməsinə baxmayaraq, ölkədə heç bir sahədə islahatlar aparıla bilmir. Əksinə, bütün sahələrdə tənəzzül get-gedə daha da dərinləşir. Xüsusilə, ordunun vəziyyəti gündən-günə acınacaqlı hal alır.

Ermənistan mətbuatında bu yaxınlarda yer alan məqalədə bildirilir: “Yaxın vaxtlardək Ermənistan silahlı qüvvələrinin İrəvandakı hərbi hissələrinin birində qeyri-səhlam və gərgin atmosfer yaranıb. Müqavilə əsasında xidmət edən hərbi qulluqçulardan ibarət hərbi birləşmədə 400-dən çox hərbi xidmətdən kənarlaşdırılıb və ya belə bir tələblə komandirə müraciət edib. Sülhməramlı birləşmə ötən ilin avqustundan etibarən İrəvandan çıxarılaraq yaxınlıqdakı yaşayış məntəqələrinin birində yerləşdirilib. Məlumdur ki, bu hərbi hissədə xidmət edən hərbi qulluqçular əsasən Ararat, Araqocodni və Armavir vilayətlərinin sakinləridir. Müdafiə Nazirliyinin hərbi hissənin yerini dəyişdirilməsi barədə qərarı hərbiçilər arasında ciddi narazılığa səbəb olub.

Hərbi hissənin uzaq ərazidə yerləşdirilməsi oraya xidmətə gedən hərbiçilərin xərclərinin artması ilə nəticələnib. Çünki hərbi hissənin köçürüldüyü əraziyə getmək üçün hərbiçilər yalnız taksi və ya şəxsi maşından istifadə etmək məcburiyyətində qalırlar. Xidmətdən ayrılmaздan əvvəl hərbi qulluqçular məsələ ilə bağlı hərbi hissənin yeni komandiri, polkovnik Artak Tonoyana da müraciət ediblər. O isə bildirib ki, bu, onun problemi deyil. “Köhnə qulluqçuları vəzifədən çıxararaq, yeniləri ilə əvəz edəcəyəm və onlarla istədiyim kimi xidmət aparacağam. İndi kimin maşını yoxdur işə gəlməyəcək”, - deyər A.Tonoyan hərbiçilərə

rə belə cavab verib.

Əslində hərbi hissənin yerinin dəyişdirilməsi komandir A.Tonoyanın qərarı deyil. Buna baxmayaraq, A.Tonoyan məsələnin həlli üçün Müdafiə Nazirliyi ilə danışıqlar aparmağa da çalışmır. “Hökumət nə qədər ailənin ac qalacağı ilə maraqlanmır. Evə gedəcəyik və niyə çörək ala bilməyəcəyimizi uşaqlarımıza söyləyəcəyik. Bu sualın cavabını nazir və Baş nazir bilir”, - deyər hərbiçilərdən biri bildirib.

Sülhməramlı qüvvələrin İrəvandan çıxarılması barədə söz-söhbətlər illərdir gəzir. Lakin bu məsələ çevriliş baş verəndən və müdafiə naziri dəyişdikdən sonra reallaşdı. Daha bir maraqlı fakt ondan ibarətdir ki, bu hərbi hissədə xidmət edən hərbiçilər “məxməri inqilab” zamanı xalqla əlbir hərəkət edirdi. Məhz hərbi qulluqçuların dəstəyi Sarkisyan hakimiyyətinin devrilməsində mühüm rol oynadı. Köhnə iqtidar - Ermənistanın Respublikaçı partiyası öz tərəfindən sülhməramlı qüvvələri siyasi proseslərə cəlb etməyə cəhd göstərdi. Fövqəladə vəziyyət elan edildikdən sonra sülhməramlı qüvvələri aksiya iştirakçılarına qarşı istifadə etmək məqsədilə polis bir neçə dəfə hərbi hissədə olub. Lakin hərbi hissənin şəxsi heyəti polisə qarşı çıxaraq çevriliş tərəfdarlarına dəstək verdi.

Bəzi məlumatlara görə, sülhməramlı hərbi hissənin ərazisi uzun müddətdir “Glendal Hills” şirkətinə məxsusdur və Müdafiə Nazirliyi üç aydan bir icarə haqqını ödəyir. Hərbi hissənin oradan çıxarılmasındakı əsas məqsədlərdən biri də bu maliyyə yükündən yaxa qurtarmaqdır. Eyni zamanda, bu hərbi hissədə xidmət edən hərbiçilərə

ödənilən vəsait də büdcə üçün əlavə xərclərə səbəb olurdu. Çünki İrəvanda mənzil kirayələməsi üçün hər bir hərbiçiyə hər ay 45 min dram məbləğində vəsait ayrılırdı. Paytaxtdan çıxarıldıqdan sonra bu məbləğ 18 min dramadək azalıb. Hərbi qulluqçuların xidmətdən ayrılmasının əsas səbəblərindən biri də budur.

Sülhməramlı qüvvələr 2016-cı ilin aprel döyüşlərində geniş iştirak edib, əsasən Talış istiqamətində ağır əməliyyatlara cəlb olunublar. Burada xidmət edənlərin əksəriyyəti peşəkar hərbiçilərdir. Yeni əsgərlərin isə belə təcrübəsi yoxdur. Sülhməramlı qüvvələrin yeni təyin olunmuş komandiri Artak Tonoyan vəzifəyə təyin edildikdən sonra hərbiçilərin hərbi geyim, ayaqqabı və qida məhsulları ilə təminatın keyfiyyəti aşağı düşüb. Xəstəlik səbəbindən xidmətdən ayrılanlar da var”.

Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat katibi Artsrun Hovhannisyan “forrights.am” saytına müsahibəsində hərbi hissənin yerinin dəyişdirilməsi barədə xəbəri təsdiqləyib. Lakin o, 400 hərbiçinin deyil, təxminən 120 nəfərin hərbi xidmətdən ayrıldığını bildirib. “Hərbi hissələrin daimi yerləşmə yerlərinin dəyişdirilməsi dövlət sirridir. Hərbi hissələrimiz tez-tez şimal-şərqdən qərbə doğru hərəkət etdirilir. Ancaq bu döyüş qabiliyyətimizin heç də aşağı səviyyədə olması demək deyil. Xüsusən, sülhməramlı qüvvələrdə xidmət cəlbədidir. Çünki Əfqanıstanda və ya Kosovoda xidmət edən sülhməramlılarımız yüksək məvacib alırlar. Nazirlik nəqliyyat və yaşayış üçün heç bir əlavə təminat təqdim etməyəcək. Bütün məsələlər qanun çərçivəsində həll olunacaq”, - deyər A.Hovhannisyan bildirib.

E.Aşırı deyib ki, bu hadisə bir sıra narahat məsələləri ortaya çıxarır. Hökumət yalnız maliyyə vəziyyəti, yeni, büdcəyə qənaət etmək haqqında düşünür. Bu isə təcrübəli hərbi qulluqçulara mənfi təsir göstərərək onların hərbi xidmətdən ayrılmasına səbəb olur.

“2018-ci ildə müsbət irəliləyişlər və yaxınlaşmalar olub”

“2018-ci ildə Azərbaycanın beynəlxalq qurumlarla əlaqələrində çox müsbət irəliləyişlər və yaxınlaşmalar olub. Onlardan biri də Avropa İttifaqı ilə olan münasibətlərdir və aparılan danışıqlardır. Təbii ki, Avropa İttifaqı-Azərbaycan münasibətlərində yaxınlaşmalar bunu göstərir”. Bunu SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Elman Məmmədov deyib.

Deputatın sözlərinə görə, Aİ-nin Azərbaycanın torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğal olunmasını müxtəlif səbədlərlə, yollarla etiraf etməsi, təsdiq etməsi də buna sübutdur: “Həmçinin Aİ-nin Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndələrinin il ərzində Azərbaycana səfərləri də bunu göstərir. Hətta 2018-ci ilin payızında olan səfərdə xüsusi nümayəndə Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı icması ilə də görüş keçirdi. Həmin görüşdə çox geniş fikir mübadiləsi aparıldı. Təbii ki, bu cənab Prezidentimizin tapşırığı, tələbi ilə olan məsələ idi. Bu da onu göstərir ki, Aİ ilə, eyni zamanda bütün beynəlxalq təşkilatlarla Azərbaycanın münasibətləri irəliləyən xətt üzrə inkişaf edir. Bu da Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasına kömək edir. Azərbaycanda baş verənlərin, həqiqətlərin, torpaqlarımızın işğal altında olmasının, Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin və s. yayılması, tanıtılması, təbliğ olunması bu qurumların işində, fəaliyyətində öz əksini tapır. Təbii ki, onlardan biri də Aİ ilə olan münasibətlərdir”.

“Dövlət siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır”

“Bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə inkişafın Azərbaycan modeli formalaşdırılıb və sosial inkişaf məsələləri də dövlət siyasətinin prioritetləri sırasındadır”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Sevinc Hüseynova deyib. O bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin də vurğuladığı kimi, dövlət siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır.

Ölkəmizdə həyata keçirilən sosial siyasətin başlıca məqsədlərindən birinin cəmiyyətin sosial problemlərindən olan yoxsulluq səviyyəsinin azaldılması olduğunu dilə gətirən deputat qeyd edib ki, ötən dövrdə iqtisadiyyatın sürətli inkişafı yoxsulluğun səviyyəsinin azaldılması üçün geniş imkanlar açdı. S.Hüseynova vurğulayıb ki, həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində ölkədə yoxsulluğun səviyyəsi azalıb: “Bu baxımdan, hazırda ölkəmizdə yoxsulluğun səviyyəsinin 5 faiz civarında olması yüksək göstəricidir. Ümumiyyətlə, bu gün Azərbaycanda sosial-iqtisadi sahə uğurla inkişaf edir. Əhalinin sosial inkişafı üçün lazım olan hər bir şərait yaradılıb”.

Millət vəkili qeyd edib ki, Azərbaycanda inkişafın yeni mərhələsi mühüm nailiyyətlərlə müşayiət olunur: “Əmək-haqları, pensiya təminatı sahəsində aparılan ciddi islahatlar, qaçqın və məcburi köçkünlərin yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün həyata keçirilən geniş proqramlar cəmiyyətin rifah halının yaxşılaşmasına yönəlmis tədbirlərdir”.

Ermənistanda hərbi sahədə kaos hökm sürür

Dərin iqtisadi böhran içində olan Ermənistanda hərbi sahədə də kaos hökm sürür. Bunun nəticəsində fərariilik, intihar hallarının sayı artır. Hərbi hissələrdə, həmçinin epidemiya tüğyan edir. Səksənə yaxın əsgər ağır vəziyyətdə hospitallara yerləşdirilib.

AZƏRTAC erməni KİV-lərinə istinadla xəbər verir ki, Ermənistan ordusunun bölmələrində özbaşınalıq və qanunsuzluqlar səbəbindən ölən və yaralananların sayı artmaqda davam edir. Ötən ilin dekabr ayı ərzində düşmənin ordusu daha yeddi hərbiçisini itirib. Dekabr ayında Ermənistan ordusunda ən qalmaqallı hadisə “Gümrü” aerodromunda təlim uçuşlarını yerinə yetirən Su-25 təyyarəsinin qəzaya uğramasıdır. Dekabrın 15 günü ərzində qeyri-döyüş şəraitində, özbaşınalıq və qanunsuzluqlar səbəbindən yaralananların sayı isə 10 nəfər olub. Epidemiya, soyuqların düşməsi və qar yağması aclıqdan, şəraitisizlikdən əziyyət çəkən hərbiçilər üçün bəlaya çevrilib. Əsgərlər müxtəlif virus xəstəliklərindən əziyyət çəkirlər. Tibbi heyət problemin qarşısını almağa çalışsa da, dərman preparatları və zəruri ləvazimatların çatışmaması səbəbindən profilaktik tədbirlər görmək mümkün olmur. Helsinki Vətəndaş Assambleyasının İrəvan ofisi isə Gümrüdə yerləşən 102-ci hərbi baza ilə bağlı araşdırmalara başlayıb. Məlumatla görə, 20 il ərzində bu hərbi hissədə 12 ölüm, 14 yaralanma faktı qeydə alınıb. Burada qulluq keçən əsgərlər yerli əhali ilə kobud davranır, soyğunçuluqla məşğul olurlar. Zaman-zaman bu hallar faciə ilə nəticələnir. Gümrü sakini olan Avetisyanlar ailəsinin bütün 7 üzvü bir neçə il əvvəl qətlə yetirilib. Vaxramaberd kəndində törədilən partlayış nəticəsində iki azyaşlı ölüb. Son insident zamanı isə daha bir Gümrü sakini - 57 yaşlı Culyetta Quqasyan səhər işə getdiyi zaman hərbi tərəfindən əvvəlcə vəhşiliklə döyüldü, sonra isə güllələndi. Qadının həyatını xilas etmək mümkün olmayıb. Sonuncu hadisənin ardından İrəvanda və Gümrüdə etiraz aksiyaları başlayıb. Narazı kütlə 102-ci hərbi bazanın Ermənistandan çıxarılmasını tələb edir.

“Wikipedia”da Şuşa haqqında özbək dilində bölmə istifadəyə verilib

“Wikipedia.org” Beynəlxalq Elektron Ensiklopediyasında Azərbaycanın Şuşa şəhəri haqqında özbək dilində xüsusi bölmə istifadəyə verilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, bölmədə Şuşa şəhərinin tarixi, qədim abidələri, şəhərin tanınmış şəxsiyyətləri, o cümlədən xanəndələri haqqında məlumat verilir. Qeyd olunur ki, Şuşa işğal olunana qədər bu şəhərdə 170 nadir memarlıq abidəsi, 160 qədim tikili olub. Bu abidələrin əksəriyyəti ermənilər tərəfindən məhv edilib.

Bildirilir ki, Şuşa şəhəri 1992-ci il mayın 7-dən 8-nə keçən gecə ermənilər tərəfdən işğal olub. Bu gün öz torpaqlarından didərgin düşən şuşalılar Azərbaycanın müxtəlif rayonlarında məskunlaşıblar. Qeyd edək ki, layihə Daşkənddəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin informasiya təminatı ilə həyata keçirilir.

2019-cu il bütün ölkə ərazisində icbari tibbi sığortaya keçidin həlledici ili olacaq

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman Əmiraslanovun yap.org.az-a müsahibəsi

- Əhliman müəllim, məlum olduğu kimi, ölkəmizdə icbari tibbi sığorta sisteminin tətbiqi ilə əlaqədar tədbirlər həyata keçirilir. Bütövlükdə, icbari tibbi sığortanın əhəmiyyətini nədən ibarətdir?

- Azərbaycan əhalisinin sağlamlığının qorunması dövlətimizin daxili siyasətinin prioritet istiqamətidir və cənab Prezident İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzindədir. Ölkəmizdə bütün sahələrdə olduğu kimi səhiyyə sahəsində də ardıcıl və uğurlu islahatlar aparılır. Bu islahatların ən mühüm tərkib hissəsi vətəndaşlarımıza göstərilən səhiyyənin idarə olunması və maliyyələşdirilməsinin optimallılığını təmin edəcək icbari tibbi sığorta sisteminin qurulmasıdır. Bu istiqamətdə cənab Prezidentin rəhbərliyi ilə son illərdə çox ciddi işlər görülmüşdür. İcbari Tibbi Sığorta Agentliyinin Yevlax, Mingəçevir, Ağdaş və Naxçıvan MR Sə-dərək rayonlarında həyata keçirdiyi pilot layihələr uğurlu nəticələr vermişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev İcbari tibbi sığortanın 2020-ci ildə bütün ölkə ərazisində tam tətbiq olunmasına hazırlıq işlərini sürətləndirmək, səhiyyənin mövcud maliyyələşmə mexanizmlərinin yeni iqtisadi münasibətlər əsasında təkmilləşdirilməsi yolu ilə əhaliyə göstərilən tibbi xidmətlərin səviyyəsinin artırılmasına nail olmaq, tibbi xidmətin keyfiyyətini yüksəltmək, əhalinin sağlamlığının etibarlı qorunmasını təmin etmək məqsədi ilə "Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi" (TƏBİB) publik hüquqi şəxsin yaradılması ilə bağlı Fərman imzalamışdır.

- Milli Məclisin ötən payız sessiyasında "Tibbi sığorta haqqında" qanuna əlavə və dəyişikliklər edildi. Dəyişikliklər haqqında nə deyə bilərsiniz?

- İcbari tibbi sığortanın bütün ölkə ərazisində tam tətbiq edilməsi üçün mükəmməl hüquqi bazanın yaradılmasına ehtiyac vardır. "Tibbi sığorta haqqında" mövcud qanun 1999-cü ildə qəbul edilmişdir və bir çox aspektlərdə bu günkü tələblərə cavab vermir. Ötən ilin payız sessiyasında cənab Prezidentin qanunvericilik təşəbbüsü ilə Milli Məclisin müzakirəsinə təqdim etdiyi "Tibbi sığorta haqqında" AR Qanununa əlavə və dəyişikliklər də bu zərurətdən irəli gəlirdi. Sənədin müzakirəsi zamanı millət vəkili dəyişikliklərin əhəmiyyətini vurğuladılar və qəbul edildilər.

Qanuna edilən dəyişikliklər çoxsaylı və geniş həcmdədir. Stilistik, redaktə, texniki xarakterli dəyişikliklərlə yanaşı, layihədə bir

çox yeni müddəalar öz əksini tapıb, 4 maddə çıxarılıb, layihəyə 34 yeni maddəni əhatə edən 5 yeni fəsil əlavə olunub. Bütövlükdə əlavə və dəyişikliklərin sayı isə 100-dən artıqdır.

Yeri gəlmişkən, diqqətinizi dəyişikliklərin bəzi mühüm məqamlarına cəlb etmək istəyirəm. Birincisi, qanunda istifadə olunan 14 əsas anlayışın izahı verilmişdir. İkincisi, sənədin daha bir uğurlu tərəfi könüllü və icbari tibbi sığorta formalarının fərqləndirilməsi və ayrı-ayrı fəsil və maddələrdə aydın şəkildə öz əksini tapmasıdır. Sənədin 2-ci,- 3-cü və 4-cü fəsiləri könüllü tibbi sığorta münasibətlərini tənzimləyir. Qüvvədə olan qanundakı 9-11-12 və 14-cü maddələr çıxarılıb.

Sənədin IV-I fəslə isə "İcbari tibbi sığorta sistemi"-nin prinsip və qaydalarını müəyyən edir. Bu fəslində icbari tibbi sığortanın baza və əlavə hissəsinə münasibətlərdə sığorta olunanların kateqoriyaları müəyyən olunur. Belə ki, 15-2.1 maddəsinə görə Azərbaycanda yaşayan bütün şəxslər icbari tibbi sığortanın baza hissəsinə uyğun ilkin və təxirəsalınmaz tibbi yardım almaq hüququna malikdirlər.

İcbari tibbi sığortanın əlavə hissəsinə münasibətdə uşaqlar, tələbələr, əlillər, pensiyaçılar, dövlət ünvanlı sosial yardımı alan ailələrin üzvləri, hamilə qadınlar, qismən ödənişli məzuniyyətdə olan qadınlar dövlət büdcəsi hesabına, muzzdlu əməkə məşğul olan şəxslər işə götürənin və özünün vəsaiti hesabına, sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər, mülki-hüquqi müqavilə əsasında işləyənlər, qeyri-məşğul şəxslər öz vəsaitləri hesabına sığorta ediləcəklər.

Bundan başqa, yeni IV-II fəsilər İcbari tibbi sığorta iştirakçılarının hüquq və vəzifələrini müəyyən edir. IV-III fəsil isə "İcbari tibbi sığortanın maliyyə təminatı" adlanır. Bu fəsilə İcbari tibbi sığortanın maliyyə mənbələri, sığorta haqlarının məbləği, hesablanma və ödənilmə qaydası öz əksini tapmışdır.

- Bəs yeni IV-III fəsillərdə hansı məqamlar əksini tapır?

- Bu fəsillərdə isə çoxdan mü-

zakirə edilən bir çox suallara cavab verilmişdir. Belə ki, layihənin 15-10.1.1 maddəsində xidmətlər zərfinin baza hissəsinin sığorta məbləği təqvim ili üçün adambaşına 29 manat müəyyən edilmişdir. Bu vəsait dövlət büdcəsi hesabına ödəniləcəkdir. Xidmətlər zərfinin əlavə hissəsi üçün muzzdlu əməkə məşğul olan şəxslər üzrə əmək haqqından 4% sığorta məbləği təqvim ili ərzində 120 manat sığorta haqqı ödəməklə il ərzində tam həcmdə tibbi yardım almaq hüququ əldə edəcəklər.

Sənədin IV-IV fəslində İcbari tibbi sığortanın təşkili, tibb xidmətlərinin göstərilməsi, tibbi sığorta müqaviləsi, sığorta limiti, sığorta ödənişi, sığorta ödənişindən imtinaın əsasları, tibbi xidmətlər zərfinin strukturu, azad olma məbləği, icbari tibbi sığortanın mənbələri, sığorta ehtiyatlarının yaradılması, xidmət tarifləri, uçot, nəzarət və hesabatın təşkili-nin qayda və prinsipləri öz əksini tapmışdır.

Həmçinin, sənədin IV-V fəslə İcbari tibbi sığorta üzrə göstərilən tibbi xidmətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi ilə bağlı müddəaları özündə ehtiva edir. Bu fəsilə tibbi xidmətin həcmi, keyfiyyəti və müddətinə nəzarət, elektron məlumat bazası, göndəriş sistemi, xidmətlərin göstərilməsində növbəlilik rejimi, sənədlərin saxlanılmasının qaydası və müddətləri, dövlət proqramları ilə maliyyələşən tibbi xidmət növlərinə münasibət, qanunun pozulmasına görə məsuliyyət və cərimələr öz əksini tapmışdır.

- Əhliman müəllim, "Tibbi sığorta haqqında" qanuna əlavə və dəyişikliklərin edilməsi cari ildə ölkəmizdə icbari tibbi sığortaya tam keçidin reallaşmasında nə dərəcədə rol oynayacaq?

- 2019-cu il bütün ölkə ərazisində icbari tibbi sığortaya keçidin yekun, həlledici ili olacaqdır. İcbari tibbi sığortanın maliyyə və təşkilati-hüquqi əsaslarının yaradılması, sistemin kadr təminatı, tibb müəssisələrinin attestasiyası, ilkin tibbi xidmət göstərən ailə həkimi institutunun yaranması, icbari tibbi sığorta fondunun formalaşması və s. iqtisadi-hüquqi, təşkilati münasibətlərin tənzimlənməsi üçün geniş hüquqi baza yaradacaq mövcud qanuna əlavə və dəyişikliklərin qəbul olunması çox əhəmiyyətlidir.

Bu mənada, "Tibbi sığorta haqqında" qanuna əlavə və dəyişikliklərin qəbul olunması ölkəmizdə icbari tibbi sığortaya tam keçidin reallaşması üçün çox önəmlidir.

"2019-cu il də bizim üçün uğurlarla zəngin olacaq"

"Pensiyaların, əmək haqlarının artırılması üçün ötən il önəmli addımlar atılıb". Bunu SİA-ya millət vəkili Azər Badamov deyib.

Deputat ölkə rəhbərinin son illərdə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və neft-dən asılılığının aradan qaldırılması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirilməsi üçün tapşırıqlar verdiyini xatırladıb: "Artıq Azərbaycanda qeyri-neft sektoru xeyli inkişaf edib. Elə layihələr icra olunub ki, onlar iqtisadiyyatımıza böyük miqdarda həm gəlir gətirib. Həm də yoxsulluq, işsizlik problemlərinin aradan qaldırılmasına öz töhfəsini verib. Azərbaycanın 2018-ci ildə yerinə yetirdiyi iqtisadi layihələrə nəzərə salsaq, görürük ki, qazlaşma 95 faizə, t'mir olunan nəqliyyat yolları 15 min km-ə çatdırılıb, su-kanalizasiya xidmətləri daha da yaxşılaşdırılıb. Rabitə, informasiya-kommunikasiya xidmətləri müasirləşib. Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsi, Star Neft Emalı Zavodunun açılışı, Cənub Qaz dəhlizinin özəyi olan TANAP layihəsinə başlanılması əlamətdar hadisələrdir. Ən yaddaqalan məqamlardan biri də Azərbaycanın yerləşdiyi coğrafi mövqeyə görə tranzit nəqliyyat dəhlizinin bərpası oldu. Artıq Azərbaycan qazı Avropanın sərhədlərinə qədər çatdırıldı. TANAP-ın icrasının son mərhələsindəyik, yaxın vaxtlarda qazımız Avropa məkanında olacaq".

Azər Badamovun sözlərinə görə, paralel olaraq beynəlxalq sahədə uğurlar davam etdirilib: "Avropa Parlamentində "Xarici fəaliyyət və təhlükəsizlik siyasəti" üzrə qətnamənin qəbulu Azərbaycanın mövqeyinə tam uyğun gəldi. Qətnamədə Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrindəki dondurulmuş münasibətlərə vahid mövqedən yanaşma tələb edilir ki, bununla ikili standartları aradan qaldırılmasının şahidi olduq. Bunu beynəlxalq arenada Ermənistanın uduzması, Azərbaycanın qələbəsi kimi xarakterizə etmək olar. Hesab edirəm ki, 2019-cu il də bizim üçün uğurlarla zəngin olacaq. Ölkəmizin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən layihələrin icrası davam etdiriləcək. İqtisadi və sosial sahələrdə uğurlarımız daha da artacaq. Çünki 2019-cu ildə qazanılacaq uğurların arxasında 2018-ci ilin nailiyyətlərinin bünövrəsi var. Ümid edirik ki, 2019-cu ilin sonunda da bütün sferalarda qazanılan uğurlardan danışacağıq. Yəni, 2019-cu ildə ötən ilkindən də böyük nailiyyətlər əldə edəcəyik".

Səhiyyə Nazirliyi:

"Azərbaycanda donuz qripinə yoluxma halları mövsüm ərzində qeydə alınmayıb"

Azərbaycanda donuz qripinə yoluxma halları mövsüm ərzində qeydə alınmayıb.

Respublika Taun Əleyhinə Stansiyasının laboratoriyasına tibb müəssisələrindən kəskin respirator əlamətlərlə müşahidə edilən xəstələrdən 867 nümunə daxil olub, donuz qripinə aşkar olunmayıb. Mövsümi qripin və digər kəskin respirator infeksiyaların səviyyəsi son illərin orta göstəricisini aşmayıb.

Bu barədə AZƏRTAC-a Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib. Lakin sərhədyanı ölkələrdə gərgin epidemioloji vəziyyətin davam etməsi ölkəmiz üçün real təhlükə kəsb etdiyindən profilaktik, müalicəvi və eksepideмик tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir. Bununla bağlı, tibb müəssisələrinə ağır kəskin respirator xəstəlik halları barədə müraciət olduğu halda, dərhal yerli Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzlərinə məlumat verilir, şübhəli xəstələrdən götürülən nümunələr isə Respublika Taun Əleyhinə Stansiyasına çatdırılır. Respublikanın şəhər və rayonların Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzləri əhalinin kütləvi məskunlaşdığı yerlərdə sanitariya-gigiyena norma və qaydalarına, dezinfeksiya rejiminə ciddi riayət edilməsinə dair nəzarəti gücləndirib.

Ağır formalı grip xəstələrinin hospitallaşdırılması üçün ET Ağciyər Xəstəlikləri İnstitutunda mənfəi təzyiqli bokslar, 1 saylı Kliniki Tibbi Mərkəz və 7 saylı Uşaq Yoluxucu Xəstəliklər Xəstəxanasında donuz qripinə xəstəliyi ilə əlaqədar xüsusi palatalar ayrılıb, onlar hazır vəziyyətə gətirilib, dərman vasitələri, tibbi ləvazimat və inventarlarla təchiz edilib. Sərhəd keçid məntəqələrində hərərətli xəstələri aşkarlamaq üçün termoindikatorlar təchiz edilib.

Ölüm haqdır və vaxtı gələndə öz haqqını tələb edir, deyirlər. Lakin elə ölümlər var ki, onun səbəbi bilinmədiyi üçün adını müəmmalı ölüm qoynur və nədən baş verdiyini aydınlaşdırmağa çalışırıq. Bunun üçün həm qanuni, həm də tibbi yol meyitin yarılmasıdır. Meyitin yarılması prosesi cəmiyyətimiz tərəfindən birmənalı qarşılanmır desək yanlışdır. Bir çox hallarda ölənlər şəxsin yaxınları buna razı olmadıqları üçün narazılıq edir, hətta bu məsələ böyük mübahisələrə də gətirib çıxara bilər.

Aparığımız ümumi sorğu da bizə bu nəticəyə gəlməyə imkan verir. Sorğuya əsasən vətəndaşlarımız meyitin yarılmasını düzgün hesab etmirlər. Sorğu iştirakçılarının əksəriyyəti insan öldükdən sonra onun hansı səbəbdən dünyasını dəyişməsinin əhəmiyyət kəsb etmədiyi bildirir və öldükdən sonra haqq dünyasına parçalanmadan getməsinə bildirsələr də, digər hissəsi lazım gəldiyi təqdirdə səbəblərin araşdırılması zərurəti baxımından bunun düzgün olaraq həyata keçirildiyini bildirdilər.

Sorğu iştirakçıları arasında narazılıq yaranan məqamlardan biri qadın meyitlərinin yarılması prosesində iştirak edən ekspertlər arasında qadınların azlığı təşkil etməsidir. Sorğu iştirakçıları qadın meyitlərinin məhz qadın ekspertlər tərəfindən yarılmasını həm dini, həm də mənəvi baxımdan düzgün hesab ediblər.

Görəsən ölkəmizdə qadın ekspertlərinin sayı yetərlidirmi?

Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin direktoru Ədalət Həsənov söyləyib ki, Azərbaycan məhkəmə tibbi ekspertizasında qadınların sayı çoxdur: "Xanım ekspertlər arasında həm laboratoriyalarda çalışan, həm də meyit müayinələri ilə məşğul olanlar var".

"Meyit müayinəsi gendərə bölünmür"

Onun sözlərinə görə, meyitlərin müayinəsi zamanı bu sahə gendərə bölünmür: "Dünya təcrübəsində olduğu kimi, Azərbaycanda da qadın meyitlərini cinsindən asılı olmayaraq həm qadın, həm də kişi ekspertləri yara bilər. Əgər ölənlər şəxslərdirsə onu qadın, qadıncırsa onu kişi ekspert yara bilər. Lakin bizim işimiz istintaq işi ilə əlaqədar olduğundan ekspertlərimiz mətbuata çıxma bilmir. İstintaq işinin yayılmasına görə ekspertlərimizə cinayət işi qaldırılma bilər".

Gənc xanımlarımız bu sahəyə maraq göstərirmi?

Morqda qadın meyitlərini kim yara bilər?

Gələcək tibbi ekspert və cərrahların hazırlandığı Tibb Universiteti ilə əlaqə saxladığımız Universitetin mətbuat katibi Günel Aslanova söylədi ki, ali məktəbin Patoloji anatomiya kafedrası tərəfindən bu günədək onlarla və yüzlərlə tibb kadrları və elmi işçilər yetişdirilib ki, onların içərisində xanımların sayı az deyil: "Patoloji anatomiya kafedrasının əməkdaşları elmi-pedaqoji işlə yanaşı, ölkədə patoloji anatomik xidmətin təşkilində də fəal iştirak edirlər. Bu sahədə üzrə təhsil alan xanımlardan kafedrada qalıb çalışmağa üstünlük verənlər də olur. Amma ümumilikdə bu sahə üzrə təhsil alan xanımlar müxtəlif laboratoriyalarda, Səhiyyə Nazirliyinin müxtəlif ekspertiza mərkəzlərində fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Hətta xanım ekspertlərimiz arasında fəaliyyətini xarici ölkədə davam etdirənlər də olur".

"Bu tədris ilində 10 rezident xanım patoloji anatomiyani seçib"

G.Aslanova qeyd edib ki, son dövrlərdə xanım tələbələrimiz tərəfindən bu sahəyə maraq artmaqdadır: "Bu il 13 nəfər bu ixtisas üzrə rezidentura təhsilini davam etdirmək qərarına gəlib ki, onların 10 nəfərini qızlar təşkil edir. Kafedranın işçiləri patoloji anatomiya elminin incəliklərini tələbələrə çatdırmaq üçün öz pedaqoji ustalıqlarını da artırmağa çalışır".

"Dinimiz zəruri hallarda qadının meyitinə kişi ekspertin baxmasını qadağan etmir"

Məsələnin dini baxımdan izah edən ilahiyyatçı Hacı Şahin Həsənlili söyləyib ki, əgər ekspertizanın aparılması zəruridirsə, o zaman dinimiz qadının meyitinə kişi tərə-

findən baxılmasına icazə verir. Onun sözlərinə görə, bu, təkcə dünyadan köçən insanların meyit müayinəsi ilə bağlı deyil, eləcə də xəstə müayinəsi ilə bağlıdır: "Başqa ekspert yoxdursa və onun əks cinsin nümayəndəsi tərəfindən baxılması mütləqdirsə, o zaman bu, dini nöqteyi-nəzərdən məqbuldur və İslam dini bunu qadağan etmir. Yox əgər xanım eksperti varsa, o zaman əlbəttə qadın meyitinə qadının baxması daha yaxşı olar".

İlahiyyatçı qeyd edib ki, ümumiyyətlə, bütün dünyada tibbi ekspertiza sahəsində çalışanların əksəriyyətini kişilər təşkil edir: "Məncə bu qadınlarımızın zərif təbiəti ilə bağlı məsələdir. Adətən qadınlarımız bu kimi işlərdən çəkinir və özlərinə uyğun hesab etmirlər. Dinimiz də qadınlarımızın bu sahə ilə məşğul olmasına heç bir qadağa qoymur".

Məsələyə psixoloji tərəfdən baxsaq...

Psixoloqların fikrincə, qadınların məhkəmə-tibb ekspertlərində çalışmağa az maraq göstərməsi təkcə psixoloji deyil, həm də sosioloji məqamlarla bağlıdır. Onlar bildiriblər ki, qadınların çoxu gələcəkdə həkim kimi işləyəndə onun əsas işinin meyit yarmaq olmasını istəmir. Buna cəmiyyət tərəfindən birmənalı münasibət göstərilmir və bu baxımdan sırf sosial məsələlərə görə

xanımlarımız bu peşəyə maraq göstərmirlər. Təsəvvür edin, hansısa məhkəmə-tibb eksperti olan xanım ailə qurarkən, ona elçi gələndə qızın sənətinin nə olduğunu soruşanda, deyirlər ki, gəlinin işi meyit yarmaq olacaq. Ona görə də ola bilsin ki, qadınlar bu sahəyə həm də bu kimi səbəblər üzündən maraqlı olmurlar. Burada əlbəttə ki, kişilərin qadınlara nisbətən əsəblərinin və psixoloji durumlarının daha möhkəm olması da mühüm rola malikdir.

Meyitin yarılmasına hansı hallarda icazə verilir?

Hüquq müdafiəçisi Səməd Vəkilov qeyd edib ki, tibbi ekspertiza müayinəsi müvafiq qanunlara uyğun olaraq həyata keçirilir: "Belə ki, 26 iyun 1997-ci ildə imzalanmış "Əhəlinin sağlamlığının qorunması haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun "Patoloji-anatomik yarılma" adlı 41-ci maddəsinə əsasən Patoloji-anatomik yarma ölümün səbəbləri və xəstəliyin diaqnozu haqqında məlumat əldə etmək məqsədilə həkim tərəfindən aparılır və onun aparılması qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir: "Patoloji-anatomik yarmanın aparılmasının məcburi hesab edildiyi hallar (hamiləlik və doğuşla əlaqədar baş vermiş ana ölümləri, infeksiya xəstəlikləri və onlar barəsində şübhə hallarında, tibbi müayinə və müdaxilə zamanı baş verən və səbəbləri araşdırıla bilməyən ölüm hallarında), zorakı ölüm barəsində şübhə və qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər hallar olmadıqda ölən ailə üzvlərinin, qohumlarının və ya qanuni nümayəndələrinin rəsmi xahişi ilə patoloji-anatomik müayinə aparılmaya bilər".

"Patoloji-anatomik yarmanın aparılmasında meyitin ailə üzvləri də iştirak edə bilər"

Hüquq müdafiəçisi əlavə edib ki, ölümün səbəbləri və xəstəliyin diaqnozu haqqında rəy ölən ailə üzvlərinə, onlar olma-

dıqda isə yaxın qohumlarına və ya qanuni nümayəndələrinə, eləcə də zəruri hallarda hüquq mühafizə orqanlarına verilir: "Ölənlərin ailə üzvləri, onlar olmadıqda isə yaxın qohumları və ya qanuni nümayəndələri müvafiq profilili mütəxəssisi onun razılığı ilə patoloji-anatomik yarmanın aparılmasında iştirak etmək üçün dəvət edə bilərlər. Onların tələbi ilə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada məhkəmə-tibb ekspertizası keçirilə bilər".

Nailə Məhərrəmov

Mehman Hüseynov ətrafında uğursuz tamaşa - anlaşıqsız nəticə...

Yaxud psixologiya elmində Merlin Monro sindromu da adlandırılan natamamlıq sindromu

Azərbaycan iqtidarının beynəlxalq siyasi arenada öz milli maraqlarını qorumağı bacaran, müstəqil siyasət yürüdən, eləcə də, bu prosesləri dövlət quruculuğunda tətbiq edən prinsipial siyasət həyata keçirməklə yanaşı, həm də böyük nüfuza malik olduğunu bütün mənalarla sübuta yetirir. O da, əbəs deyil ki, Azərbaycan Prezidenti müasir dünyada yalnız haqlı olmağın üstünlüyü ilə kifayətlənməyərək, dinamik inkişaf prosesini 2018-ci ildə də uğurla davam etdirdi və əldə edilən bu uğurlar özünü kifayət qədər isbatlayıb. Məhz bu baxımdan, həm də belə qənaətə gəlmək olar ki, Azərbaycan hakimiyyəti dünya siyasətində güc amilinin böyük rol oynadığını aydın görür və bunun region ölkələri, hətta dünya gücləri ilə bərabər hüquqlu əməkdaşlığın əsas şərtlərindən biri hesab edir. Belə ki, Azərbaycan hakimiyyəti ərazi və əhali baxımından kiçik bir dövləti beynəlxalq arenada söz sahibinə çevirdiyi və dünya siyasətinin zirvəsində ciddi faktor kimi çıxış etdiyi halda, destruktiv, qərəzli və qaragüruhçu müxalifət ayrı-ayrı anti-Azərbaycan dairələrin təsiri altında ölkəni geriye sürükləməyə cəhd göstərir. Təbii ki, həmin dairələr tərəfindən edilən bu cəhdlər nəticəsiz qalır və qarşı tərəfin istədiyi effekti, ümumiyyətlə vermir. Lakin görünən həm də budur ki, qarşılaşdıqları uğursuzluqları onları daha da qıcıqlandırır və aqressivləşdirir. Bu, onların məğlubiyyət etirafının görünməyən tərəfləridir.

Bu kimi qrupların gücləri uzağı meydana 1000-2000 adam toplayıb dövləti və xalqı təhqir etməyə çatır

Məsələ həm də ondadır ki, düz 25 ildir müxalifət adı altında radikal və destruktiv, eləcə də, dağıdıcı tərzdə fəaliyyət göstərən anti-millli qruplar öz iş metodlarını dəyişə və yeniləyə bilmirlər. Ona görə də, Azərbaycanın milli maraqlarına, dövlətə və xalqa qarşı mübarizədə ən çirkin vasitələrdən istifadə edirlər. Artıq kimsəyə sirr deyil ki, bu kimi qrupların gücləri uzağı meydana 1000-2000 adam toplayıb, dövləti və xalqı təhqir etməyə çatır. Lakin o da sirr deyil ki, bu anarxik və küçə təfəkkürü qismində fəaliyyət göstərən “qüvvələrə” imkan verilərsə, onlar 2003-cü ildə olduğu kimi, iğtişaşlar törətmək, ictimai-siyasi sabitliyi pozmağa cəhdlər göstərirlər. Yəni bunu belələrinin sosial şəbəkələrdəki davranış və çağırışlarından da sezmək elə bir çətinlik yaratmır...

Ümumiyyətlə, onların fəaliyyətlərini sosial şəbəkələrə keçirməsinin, hakimiyyətə qarşı təhqir, yalan və şantaj kampaniyaları təşkil etməsinin əsas səbəbi odur ki, özlərindən çox güclü rəqiblə mübarizə apara bilmədiklərini başa düşürlər. Digər tərəfdən, açıq siyasi mübarizə aparmağa da cürətləri çatmır ki, bu da onların klaviatura “qəhrəmanlıqlarından” o tərəfə keçmir.

Söz yox ki, bu sabit marginal qruplar vaxtilə hakimiyyətdə olduqları dövrün xiffətini çəkir, artıq siyasi səhnədən getməli olduqlarını qəbul edə bilmir, 90-cı illərin ab-havası ilə yaşayır və bu gerilik onlarda psixoloji problem həddinə çatıb. Görünür, bu səbəbdən də, utopik xəyallara dalıb, hələ də xam düşüncələrinin reallaşacağına inandıqlarını özlərinə zorən sırıyırlar. Halbuki ötən 25 ildə onların sıralarını etiraz əlaməti ola-

raq, nə qədər insanın tərk etdiyinə fərqi belə varmaq istəmir. Bu amil isə qraqüruhlara “liderlik” edənlər barədə növbəti faktları üzə çıxarmış olur.

AXCP-nin sədri Əli Kərimlinin davranışlarının təhlili göstərir ki, o, normal və şüurlu şəkildə hərəkət edən şəxs deyil

Misal üçün, bu gün özünü “ana müxalifət” kimi təqdim edən AXCP-nin sədri Əli Kərimlinin davranışlarının təhlili göstərir ki, o, normal, şüurlu şəkildə hərəkət edən şəxs deyil. Çünki 25 ildən artıq müddətdə müxalifətdə olmaq, hər dəfə eyni fikirləri təkrarlamak, özünü “Məhsul” stadionunun “demokratik prezidenti” kimi təsəvvür etmək, ətrafındakıları fantastik iddialara inandırmağa çalışmaq, sonda isə reallığa qayıdıb öz misal durumu ilə barışmaq ən soyuqqanlı insan da fəsad yaratmaya bilməz. Buna görə də onun və yaxın ətrafının bütün çıxışları, sosial şəbəkələrdə paylaşıqları, mitinglərdə söylədiyi fikirlər “xəstə təxəyyülünün məhsulunu” xatırladır və adi boşboğazlıqdan başqa bir şey deyil.

Psixologiyada natamamlıq sindromu deyilən termin var, ona Merlin Monro sindromu da deyirlər. Bu sindroma bulaşanlar eqoist, özündən başqa kimsəni sevməyən tiplərə aiddirlər. Həmin sindrom haqqında bəhs etdiyimiz AXCP sədri Əli Kərimlini, “Milli Şura” sədri Cəmil Həsənlini bütün varlıqları ilə əlavə etmək mümkündür. Onlar, həmçinin, həqiqət və realılıqla əsaslanan oyun qaydalarını qəbul edə bilmir, özündən çox güclü rəqiblə bacara və iddialarını reallaşdırma bilmədiklərinə görə əziyyət çəkirlər. Lakin yenə də

10 milyonluq xalq “məhz mən deyən kimi yaşamaqdır” xülyaları ilə yaşayırlar. Beləliklə, Merlin Monro sindromu da adlandırılan natamamlıq sindromu Əli Kərimlidə və onun təsir altında çabalayan digər şəxslərdə ciddi psixoloji problemlərin olduğunu aydın şəkildə göstərməkdədir. Onlar anlama bilmirlər ki artıq müasir, müstəqil və dünya miqyasında söz sahibi, təşəbbüskar və regionun lideri kimi qiymətləndirilən Azərbaycan 1993-cü ilin Azərbaycanı deyil. Nəticədə, onu da dərk edə bilmirlər ki, Azərbaycan cəmiyyəti bunları, sözün həqiqi mənasında, rədd edir, müasir siyasətdə, dövlət idarəçiliyində görmür, hətta hakimiyyətə gələcəkləri günü təsəvvürlərinə belə gətirmir.

Narkotik, terror, oğurluq və s. cinayətlər üstündə layiq olduqları həbs cəzalarını alanların “siyasi məhbus” olaraq qələmə verilmələri də bu sıradandır

Bütün fəaliyyətlərini sosial şəbəkələrə keçirən, saxta - feyk profillər vasitəsilə ictimai rəyi formalaşdırmağa çalışan bu qaragüruh hesab edir ki, istənilən cəmiyyətdə baş verə biləcək ən adi hadisəni, hətta kiçik sosial-məişət olayını faciə səviyyəsinə çatırmaqla xalqın dəstəklədiyi hakimiyyəti ictimai qınaq hədəfinə çevirə bilirlər. Əbəs deyil ki, sağlam düşüncəli ictimai rəy dəfələrlə qaragüruhun müxtəlif cinayətlər törədən şəxslər ətrafındakı manipulyasiyalarının şahidləri olub. Narkotik, terror, oğurluq və s. cinayətlər üstündə layiq olduqları həbs cəzalarını alanların “siyasi məhbus” olaraq qələmə verilmələri də bu sıradandır. Ümumiyyətlə, cinayət törədərək, haqlı cəzasını almış bir

şəxslə bağlı yalan məlumatlar əsasında kampaniya təşkil etmək, bu hadisəni az qala dövlət əhəmiyyətli məsələyə çevirmək cəhdi bu insanların nə qədər qeyri-ciddi olduğunu və cəmiyyətə hörmətsiz yanaşdıqlarını göstərir.

Biz, bu məsələdə özünü “video-bloqer” kimi təqdim edən Mehman Hüseynovu da göstərə bilərik. Yeri gəlmişkən, xatırladaq ki, M.Hüseynov 2017-ci il martın 3-də həbs olub. O, Suraxanı Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 2 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Ötən il dekabrın dekabrın 26-da isə Penitensiar Xidmət açıqlama yayaraq, bəyan edib ki, 14 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində plan üzrə aparılan növbəti ümumi axtarış-baxış tədbirləri zamanı məhkum Hüseynov Mehman Rafiq oğlu müəssisənin rejim-nəzarət şöbəsinin böyük inspektoru, ədliyyə leytenantı Abdalov Əli Ələddin oğlunun qanuni tələblərinə tabe olmayaraq, ona qarşı zor tətbiq edib, fiziki müqavimət göstərərək, sonuncuya bədən xəsarəti yetirib, xidməti otaqda olan əşyaları dağıdaraq sındırıb. Bu faktla bağlı Bakı şəhəri Qaradağ Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 315.2-ci maddəsi (hakimiyyət nümayəndəsinə xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmə) ilə cinayət işi başlanıb.

Nəticədə, antimillli qruplar və onların xaricdəki havadarları bu hadisəni Azərbaycanın əleyhinə növbəti kampaniya başlamaq üçün fürsət kimi istifadə etməyə başlayıblar. Məsələ elə təqdim edilir ki, guya M.Hüseynov quru aclıq keçirir, hətta “səhhəti kritik durumdadır” və s...

Onlar jurnalistlərə necə haqsızlıq edirlər?

O cümlədən, haray-şivənçilər zümərəsi sözdə “bloqeri” az qala ölkənin “aparıcı jurnalisti” kimi təqdim edərək, əslində, ölkə jurnalistlərinə qarşı da haqsızlıq edirlər. Çünki jurnalistika fəaliyyəti tamamilə başqa bir məsələdir və onun bloqerliklə heç bir əlaqəsi ola bilməz. Bu gün istənilən şəxs əlinə kamera götürüb, hər hansı çəkilişi edərək, onu sosial şəbəkələrdə paylaşa bilər və həmin adamı jurnalist adlandırmağın özü kökündən yanlış bir fikirdir. Bütövlükdə, bloqerlik fəaliyyətinin adı elə bu fəaliyyətin nədən ibarət olduğu sübuta yetirir.

Ancaq gəlin bu məsələnin həqiqət tərəfinə baxaq və qiymət verək. Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətin məlumatına əsasən, Mehman Hüseynov heç də aclıq aksiyası keçirmir və səhhəti də tam olaraq qaydasındadır. Onun qidalandığı, vəkili ilə görüşdüyü, ailə üzvləri ilə telefonla danışdığı rəsmi məlumatda təsdiqini tapır.

Digər tərəfdən, M.Hüseynov jurnalist deyil, onu mediaya bağlayan yeganə səbəb qardaşı Emin Hüseynovun “Reportyorların Azadlığı və Təhlükəsizliyi İnstitutu” adlı qu-

Mehman Hüseynov ətrafında uğursuz tamaşa - anlaşıqsız nəticə...

Yaxud psixologiya elmində Merlin Monro sindromu da adlandırılan natamamlıq sindromu

rum yaratmasıdır. Qardaşı gizli yolla başqa ölkəyə qaçırıldıqdan sonra, M.Hüseynovun da mühacir kimi xaricə çıxmasını təmin etmək məqsədilə onun guya "bloqer" olması və hakimiyyəti tənqid etdiyinə görə, təzyiqlərlə üzləşməsi barədə rəy formalaşdırmağa cəhd göstərildi.

Mehman Hüseynovun qardaşı Emin Hüseynov Xocalı soyqırımını belə ələ salmışdı...

Qeyd edək ki, bu gün M.Hüseynovun həbsi ətrafında Avropada var-gəl edən qardaşı E.Hüseynov ötən il Leyla Yunusla keçirdiyi toplantıların birində Xocalı hadisəsi ilə bağlı verilən suala etinasız yanaşmaqla birgə, rus dilində "seyčas zaplakayu", yəni "indi ağlayacam" - istehzal şəkildə münasibət sərgiləmişdi. Bu gün belələrinin arxasında oyunbazlıq edənlər də, məhz E.Hüseynov kimilərlə eyni sırada dayanırlar, əlbəttə ki, M.Hüseynov da daxil olmaqla!

Başqa tərəfdən, əslində, aclıq aksiyası siyasi üsuldur və dünyanın müxtəlif ölkələrində bu metoddan istifadə olunur. Vaxtilə müxalifət düşərgəsini təmsil edən bir sıra şəxslər müxtəlif səbəblərdən bu yola əl atır, aclıq aksiyası keçirdiklərini bəyan edir, bu hadisə media tərəfindən ciddi piar olunurdu. Sonra isə, müəyyənləşirdi ki, gündüz aclıq keçirdiklərini bəyan edən şəxslər, əslində, Çarlz Hayder kimi gizlincə qidalanırlar. Məsələn, Çarlz Hayderin sonda qida vəzədici vitaminlər qəbul etdiyi məlum olmuşdu və bu kimi aldadıcı addımlar indinin özündə də atılır.

Beləliklə, həm də, belə bir nəticəyə gələ bilərik ki, hazırda Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Gültəkin Hacıbəyli, Həbib Müntəzir, Rəhim Yunus, Arif Məmmədov, Sevinc Osmanqızı, Orduxan Teymurxan, Tural Sadiqlı, Məhəmməd Mirzəli, Nəhid Cəfərov və digər bu kimi Sorosun maliyyəsi ilə işləyən antimillilərin - Sorosun uşaqlarının apardığı kampaniya və irəli sürdüləri iddialar fiksiyadan başqa bir şey deyil, eyni zamanda, məqsədli şəkildə daşıyır.

Belə ki, ayrı-ayrı hakimiyyət nümayəndələrinə, eləcə də, dövlətin siyasətini dəstəkləyən ictimai şəxslərə qarşı iyrənc kampaniya apararaq bu şəxslər tərbiyə, əxlaq normalarından uzaq olduqlarını, habelə, hər hansı psixiki xəstəlik daşıyıcıları olduqlarını bir daha nümayiş etdirdilər.

Halal zəhmətləri ilə küçə tamaşaları göstərən səyyar sirk klounları belə onlardan qabiliyyətli və bacarıqlıdırlar...

Bu gün hakimiyyətə qarşı kampaniya apararaq məsələyə yenidən məhkəmədə baxılmasını, ən azından, məsələnin xarici ekspertlər tərəfindən araşdırmasını tələb edə bilərdilər. Ancaq insan haqlarına hörmət tələb edən bu ünsürlər Mehman Hüseynovla insidentdə zərər çəkən, xəsarət alan orqan əməkdaşı Əli Abdalovu mənəvi terrora məruz qoyurlar. Bunu o kəslər edir ki, öz əməllərində guya Mehmanın simasında bəşəri hüquq və azadlıqları qoruyurlar. Fəqət,

həqiqət tamamilə başqa şeyi deyir...

Bu kampaniyanın arxasında kimlərin durduğu, əslində, məqsədin Azərbaycan dövlətinə təzyiq göstərmək cəhdu olduğu bəllidir. Təsədüfi deyil ki, Viktoriya Nulandın uşaqlarının çirkab kampaniyası ermənipərəst senator Marko Rubionun Azərbaycana qarşı açıqlaması və bu cəbhədə xüsusi yer tutan "The Washington Post" qəzetinin redaksiya məqaləsi ilə tamamlandı. Eyni şəbəkənin xaricdəki və Azərbaycandakı izləri çox aydın görünürdü. Lakin antimillilərin şəbəkə və onların xaricdəki havadarları unudurlar və dəfələrlə sübut olunub ki, Azərbaycan dövləti ilə təzyiq vasitəsilə danışmaq, qarayaxma kampaniyası vasitəsilə onu güzəştə məcbur etmək mümkün deyil. Beləliklə, tam əminliklə deyə bilərik ki, onların bu dəfə M.Hüseynov ətrafında qurduqları uğursuz ssenariləri də nəticəsiz qalacaq. Çünki onların heç siyasi aktyorluq qabiliyyətləri də yoxdur. Halal zəhmətləri ilə küçə tamaşaları göstərən səyyar sirk klounları belə onlardan qabiliyyətli və bacarıqlıdırlar...

Rövşən RƏSULOV

"Hədəf Azərbaycan dövləti ilə bağlı xaricdə qara-qura dəhliz söhbətlərini qızıışdırmaqdır"

"Xaricdə Azərbaycana qarşı durmadan qaralayıcı fəaliyyət göstərən və artıq xalqın da antimillilərin şəbəkə kimi tanıdığı adamlar yeni kampaniyaya başlayıblar. Budəfəki kampaniyanı Mehman Hüseynov adlı bir dustaq gəncin üzərində qursalar da, yenə cəmiyyət yaxşı anlayır ki, hədəf başqadır. Hədəf Azərbaycandakı vəziyyəti tam başqa görüntüdə bəllilə beynəlxalq dairələri çatdırmaq, bunun ətrafında hay-küy qoparmaq və özlərinin guya demokratiya uğrunda mübarizə apararaq imicini dünyaya sırımaqdır". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında "Bakı Xəbər" qəzetinin baş redaktoru, siyasi ekspert Aydın Quliyev deyib.

Ekspert bildirib ki, dünyadakı reaksiyaların təhlili göstərir ki, bu qurulmuş oyuna qoşulan az sayda beynəlxalq personalar elə ABŞ-da, Avropada ənənəvi tanıdığımız adamlardır. Onun sözlərinə görə, xaricdə bu qurama kampaniyaya yeni qoşulan simalara rast gəlinmir və bu da səbəbsiz deyil: "Məsələ burasındadır ki, Mehmanın işi ilə bağlı bir sıra informasiyaların yanlış olduğu üzə çıxıb. Məlum olub ki, Mehmanın jurnalist kimi təqdim olunmasının özündə məqsədyönlü yalan var. Həbsdə olan isə aclıq keçirdiyi barədə xəbərlər həqiqətə uyğun gəlir. Daxildəki və xaricdəki bəlli antimillilərin qurduqları kampaniyanın əsl hədəfi heç də Mehmanın azadlığına nail olmaq deyil. Bunun üçün daha yuxarı məhkəmə instansiyalarında yeni proses başlatmaq, hətta beynəlxalq hüquq dairələrinin nümayəndələrini məhkəmə proseslərinə cəlb etmək olardı. Ancaq hədəf başqa olduğu üçün üsullar da fərqli seçilir. Hədəf Azərbaycan dövləti ilə bağlı xaricdə qara-qura dəhliz söhbətlərini qızıışdırmaq və sonra isə mümkün olsa bu istiqamətdə müəyyən rəsmi müzakirələrin açılmasına nail olmaqdır".

A. Quliyev söyləyib ki, ancaq göründüyü kimi beynəlxalq reaksiyalar ABŞ-dakı bir senatorun ağızucu bəyanatından və bir Amerika qəzetinin redaksiya məqaləsindən o yana getmədi: "Bu, səbəbsiz deyil. Əvvəla Mehmanın üzərində qurulan kampaniyanın aşkar feyk tərzləri açıqlıb. İkinci, dünya görür ki, Azərbaycanda cəhd göstərilən bu kampaniyaya xalq qəti qoşulmur və dəstək vermir. Nəhayət, xaricdə anlayırlar ki, bu gün Azərbaycanla əlaqəli məsələləri zəif, hay-küycü, 25 il əvvəlki davranışlardan irəli gedə bilməmiş müxalifətlə yox, ölkəni irəli aparacaq real gücə çevrilmiş siyasi hakimiyyətlə müzakirə və həll etmək daha perspektivlidir".

Nailə Məhərrəmov

"Mehman Hüseynov qanunun tələblərini pozub"

"Son günlər anti-Azərbaycançı mərkəzlər yenidən Azərbaycanda süni gündəm yaratmağa və bu məqsədlə Mehman Hüseynov adlı barəsində məhkəmə hökmü olan birisini bu süni gündəmə alət etməyə çalışırlar. Əslində isə bu hay-küyün M.Hüseynovla heç bir əlaqəsi yoxdur". Bunu SİA-ya açıqlamasında "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, millət vəkili Hikmət Babaoğlu deyib.

Deputatın sözlərinə görə, Mehman Hüseynov Azərbaycan vətəndaşı olaraq qanunun tələblərini pozub və hakimiyyətin üç müstəqil qolundan biri olan məhkəmə hakimiyyətinin qərarı ilə məsuliyyətə cəlb edilib: "İndi isə onu bu vəziyyətə düşməyə təhrik edənlər yenidən bir daha onu növbəti qanun pozutmasına cəlb etməklə vəziyyətdən sui-istifadə edirlər. Bunlar yolverilməzdir və heç bir beynəlxalq istismarçı şəbəkənin bunu etməyə haqqı yoxdur. Təəssüf ki, bəzən Mehman kimi qurbanları öz toruna salmağı bacaran anti-Azərbaycançı şəbəkələr belə gəncləri axıra qədər istismar etməklə onları öz milli maraqlarına qarşı qoyur. Hazırda baş verənlər də növbəti belə oyunun bir həlqəsidir.

Azərbaycana qarşı cəbhə açan belə şəbəkələri nə Mehmanın taleyi, nə də Azərbaycanın mənafeyi maraqlandırır. Tam əksinə onlar hüquq və demokratiya müdafiəçiləri kimi görünməklə əslində Azərbaycana qarşı düşməncilik edir, onun beynəlxalq nüfuzuna kölgə salmağa çalışır, ölkəmizin dünya ictimai rəyində antidemokratik obrazını yaratmağa cəhd edirlər. Nəticədə belə mərkəzlər üçün elə Mehman Hüseynov da bir Azərbaycanlıdır və onun həbs edilməsi də elə həmin mərkəzlər üçün bir qənimətdir. Çünki hazırkı müəkkəb beynəlxalq şəraitdə söhbət xalqların global müstəvidə mübarizəsindən gedir. Bu mübarizənin qalibləri öz təhlükəsizliklərini təmin edib yaşayacaq məğlubları isə milli dövlətçiliklərini itirəcəklər. Ona görə də Azərbaycanın əldə etdiyi heç bir uğur imperialist mərkəzlər tərəfindən həzm edilmir. Onlar güclü, təhlükəsiz, özünü müdafiə etməyi bacaran, Lələtəpə, Günnüt əməliyyatları keçirməyə qadir olan, global meqalayihələri həyata keçirən və nəhayət bir gün öz ərazi bütövlüyünü təmin edə biləcək Azərbaycanı istəmir. Məsələnin qısa mahiyyəti bundan ibarətdir. Ona görə də vaxtaşırı biz bu tipli manipulyasiyalarla üzləşirik. Ancaq məsələ ondadır ki, artıq anti-Azərbaycançı mərkəzlərin belə ssenarilərinə qarşı Azərbaycanda ictimai immunitet yaranıb və bənzər metodlarla ölkəmizə təzyiq etmək mümkün deyil".

Ceyhun Rəsimov

Müasir Azərbaycan möhtəşəm tikililəri ilə dünya ölkələrinin diqqətindən yayınmır

Dünyanın iri şəhərləri, xüsusilə, paytaxt şəhərlər məxsus olduqları dövlətlərin, bütövlükdə siyasi-iqtisadi, tarixi-mədəni inkişaf səviyyəsini, eləcə də, şəhərsalma mədəniyyətini özündə ehtiva edir. Azərbaycanın paytaxtı da yüz illər ərzində formalaşan Qədim Şərq və Müasir Qərb memarlığının sintezinə əsaslanan özünəməxsus şəhərsalma ənənələrinə malik məkandır.

Müasir dövrümüzdə Azərbaycanın elə guşələri var ki, onları Avropanın bəzi zonaları ilə belə müqayisə etmək mümkündür. Ölkəmizdə beşulduzlu təsnifat sistemi fəaliyyətdədir və təsni-fatda çox gözəl kriteriyalar öz əksini tapıb. Bu uğurlar dünya ölkələrinin turistlərinin və mütəxəssislərinin diqqətindən kənarda deyildi. Yeni tikilmiş möhtəşəm otellər, müasir incəsənətin rəmzi sayılan "Alov Qüllələri" Kompleksi, gözqamaşdıran göydələnlər ölkəmizə xüsusi gözəllik verir. Qobustandakı qədim "Piribaba" ziyarətgahı, Şamaxıdakı "Yeddikümbəz" abidəsi, İsmayılının meşələri, görməli yerləri, Qəbələnin "Yeddi Gözəl" şəlalələri, Nohur gölü və ətrafdakı gözəl təbiət bu diyarın hər qarışında ecəzkarlığın olmasına dəlalət edir. Təmiz hava, müasir turizm infrastrukturunu və qədim maddi-mədəniyyət nümunələri füsunkar təbiətin, uca dağların və yaşıl meşələrin gözəlliyi diqqəti daim çəkir.

Ölkəmizin gözəllikləri ilə tanış olmaq üçün turistlərin ən çox səyahət etdikləri ecəzkar məkanlar fotoreportaj şəklində təqdim olunur. Gündən-günə inkişaf edib gözəlləşən Bakıda qədimlik ilə müasirlik vəhdət təşkil edir. Möhtəşəm üslubda tikilmiş Alov Qüllələri, Heydər Əliyev Mərkəzi, "Kristal Zal" və digər yeni binalar Bakının mənzərəsini tam dəyişir. Təbii ki, Bakının gözəlliyindən danışarkən, Bakı şəhərinin əvəzsiz incilərindən olan Dənizkənarı Bulvarı, "Four Seasons", "Fairmont",

"Mariott", "Hilton", "Kempinski", "Jumeirah", "Sheraton", "Hyatt", yeni dünyanın səkkiz aparıcı hotel brendinin Bakıda olduğunu da vurğulamalıyıq. Belə brendlərə yalnız dünyanın ən inkişaf etmiş şəhərlərində təsadüf olunur ki, bu paytaxtımızda mövcuddur. Bu gün Bakıda beşulduzlu hotellərin sayı durmadan artır. Bu realiaqlar Azərbaycanı dünyanın seçilən və istirahət üçün nəzərdə tutulan ən möhtəşəm məkanı olduğunu təsdiqləyir.

Bu günlərdə Yaponiyanın populyar Fuci telekanalı Azərbaycan haqqında veriliş yayımlayıb. "Dünya" adlı verilişdə Azərbaycanın coğrafi mövqeyi, əhalisi, tarixi və mədəniyyəti haqqında geniş məlumat verilib. Azərbaycanın Yaponiyadan təyyarə ilə 15 saatlıq məsafədə yerləşdiyini qeyd edən aparıcı ölkəmizin çox əlverişli coğrafi mövqeyə sahib olduğunu bildirib. Müstəqilliyini 1991-ci ildə bərpa edən Azərbaycanın, qısa zaman kəsiyində, əldə etdiyi uğurlar diqqətə çatdırılıb.

Telekanalın Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetində və Bakı Ali Neft Məktəbində olan çəkiliş qrupu ölkəmizdə yerləşən neft və qaz yataqları barədə də tamaşaçıları məlumatlandırır. Eyni zamanda, tamaşaçılara Neft Daşları və Bakı-Tbilisi-Cey-

han neft boru kəməri barədə məlumatlar təqdim edilib. Bundan başqa, Azərbaycan ərazisindəki faydalı qazıntılardan, Naftalan Sağlamlıq Mərkəzi və palçıq vulkanlarından bəhs olunub.

İçərişəhərdə və Nizami küçəsində aparılan çəkilişlər zamanı şəhərin mərkəzində yerləşən bu iki yerin tikililəri ilə tarixi və müasir Azərbaycanı əks etdirdiyi vurğulanıb. Yapon izləyicilər ölkəmizin müasirliyi ilə diqqəti cəlb edən turizm potensialı və mövcud infrastrukturunu barədə də ətraflı məlumatlandırılıb.

Tamaşaçılara ölkəmizin rəmzlərindən biri hesab edilən, dünyada məşhur Azərbaycan xalçaları barədə də geniş məlumat verilib. Veriliş boyunca azərbaycanlıların çox istiqanlı, mehriban, qonaqpərvər və əməksevər bir xalq olduğu qeyd edilib. Sonda yapon tamaşaçılarına bu gözəl ölkəyə səyahət etmək tövsiyə olunub.

Göründüyü kimi, Azərbaycanın gözəlliyi xarici vətəndaşların diqqətindən kənarda qalmır. Bütün bunlar Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə, ölkə həyatının digər sahələri kimi, turizm sektoruna da ayırdığı diqqətin nəticəsidir.

Zümrüd BAYRAMOVA

RÖVSƏN
rovsen.rasulov@mail.ru

Aqulisski yenə danışmaq istəyirmiş...

Baş verənlərdən sonra, Ermənistan-da ona Aram Aqulisski deyə müraciət olundu... Hətta Azərbaycanın torpaqlarını işğal etmiş ölkədə büstünün açılışı haqqında müzakirələr də aparıldı... O, həmin Əkrəm Əylisliyə ki, "Daş yuxular" adlı "romanı" Azərbaycan xalqının hiddətinə, qəzəbinə və yüz minlərlə insanlarımızın, soydaşlarımızın kütləvi etirazlarına səbəb olmuşdu. Xalqımızın aşağılanması, qəddar və zülmkar kimi qələbə verilməsi ermənilərin "qəhrəman" elan etdikləri Aqulisskinin kitablarının məhvi, özünün isə həmin günə qədər əldə etdiyi mükafatlarının dəfni ilə nəticəsini tapdı.

Hətta hiddət və qəzəbindən dolayı, onun qulağını kəsmək istəyənlər də tapıldı ki, bu istəyi də bir növ, qəddarlıq kimi deyil, "Daş yuxular"a etirazın səsi olaraq qiymətləndirmək mümkün idi. Düzdür, Əkrəmin qulağı kəsilmədi, ancaq onun həmin ərəfələrdə qulaqlı papağını bərk-bərk başına basıb, qulaqlarını gizlədərək, ürkək-ürkek Bakı küçələrində gəzməyinin şahidi də olmuşam. Maraqlısı da budur ki, həmin bu Əkrəm, yəni Aram - Azərbaycan xalqına ilk dəfə idi ki, xəyanətlər etməyib. Necə deyirlər, döşü medal istəyəndə və onu almayanda, dərhal Əylisliyə qaçıb, orada erməniləri vəsf eləyən hekayələri ilə özünə bir növ, toxtaqlıq verirdi. Həmin ermənilərə ki, məhz "Daş yuxuları"ndan sonra onu xalqımızın qanına susamış çaqqal Andranikle, goreşən Njdeylə az qala tay tutdular!

Bütün bunlardan sonra, Ə.Əylisli özündə növbəti həyasızlıq taparaq, üzə çıxır və kimsəyə lazım olmayan fikirlər bildirir. Vaxtilə, "Daş yuxular"ına görə "Nobel mükafatı" alacağını düşünən bu erməni yanlısı elə sanır ki, törətdiyi xəyanət və rəzillik düşüncələri unudulub və o, yenidən özünə oxucu toplumu qazanacaq, üstəlik, "xalq yazıçısı" adını "bərpə edəcək" və hər şeydən sonra, nə qədər bişərəf olasan ki, belə fərziyyələrinlə ictimai rəyin bərpa olunacağına inanasan!

Əslində, bu gün dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvini, ermənilər kimi, "fars" şairi adlandıraraq onun yaradıcılığını İran mədəniyyətinə aid edən, Xəlil Rza Ulutürk, Bəxtiyar Vahabzadə, Səməd Vurğun kimi əvəzsiz yaradıcılarımızı "dahi şairlər zümrəsinə aid etməyən" daha bir şərəfsiz - Kəramət Böyükçöl adlı dirnaqarası kosmopolit və ağıldan kəməli Ə.Əylisli arasında heç bir fərq yoxdur. Və təəssüflər olsun ki, bu günün reallığında bax, beləcə - yaşından-başından asılı olmayaraq, axmaq, səviyyəsiz və cəmiyyətə bir qram da yararı olmayan ünsürlər sürünməkdədirlər. Bütün hallarda özlərinə haqq qazandıran həmin tiplərin hələ də bu torpaqdan çıxan buğdanın çörəyini yeyib, saf, təmiz bulaqlarından, o iyrənc dodaqlarını dayayaraq, su içmələri acı, sonsuz bir təəssüf hissləri doğurur!

Bu kimi üsnürlərdə mövcud olan daha bir xislət isə təkəbbürdür! Dəyərli həmkarım Elçin Mirzəbəylinin Ə.Əylisli ilə bağlı yazısından bir çıxarış etmək istərdim. SİTAT: "Bu, o Əkrəmdə ki, "Yazıçı" nəşriyyatına baş redaktor gətiriləndə, özündən hündürboy olan hər kəsi işdən çıxarmaq istəyirdi. Amma alınmadı, çünki nəşriyyatda ondan, sözün bütün mənalarında, alçaq bir kimsə yox idi..."

Əslində, ikicə cümlə ilə Aqulisskiyə həsr olunmuş vəsf deyərdim bu fikirlərə. O, alçaqdır, özü də yalnız fiziki deyil, həm də mənəvi olaraq. Təbii ki, mənəviyyət dedikdə, Ə.Əylislidə mövcud olan, ya da olmayan hər hansı bir "dəyərdən" danışmaqın mümkünatı olmadığı üçün, elə ALÇAQ ifadəsi onun alınına, hələ də kəsilməmiş qalan qulaqlarına yazılıb.

"Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə, regional proseslərdə rolu artıb"

"Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə, regional proseslərdə rolu artıb. Azərbaycan hal-hazırda təhlükəsizlik ixracatçısıdır. Yeni vaxtilə biz özümüz-özümüzü qoruya bilmirdik. Amma Ümum-milli Lider Heydər Əliyevdən sonra elə bir dövlət qurmuşuq ki, indi artıq başqa dövlətlər, regionlar özlərinin təhlükəsizliyinin təmin olunmasından ötrü bizə müraciət edirlər". Bunu SİA-ya açıqlamasında Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Mübariz Əhmədovlu deyib.

Politoloqun sözlərinə görə, Azərbaycanın Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına (KTMT) dəvət olunması, KTMT ilə əlaqələri yeni KTMT-dən Azərbaycana olan münasibət çoxspektirli münasibətdir: "Orada Belarusiyanın, Qazaxıstanın, Rusiyanın Azərbaycana o kontekstdə üz tutmasının ayrı motivasiyası var. Yeni Rusiya fikirləşir ki, Azərbaycan təkcə Cənubi Qafqazda deyil, bütövlükdə Qafqaz regionunda təhlükəsizliyin təminində vacib rol oynaya bilər. Bildiyiniz kimi 2018-ci il həm də onunla xarakterizə olundu ki, artıq Suriyada İŞİD terror qruplaşması məhv olub. Hamı düşünür ki, İŞİD-in belə bir səsi Əfqanıstan vasitəsilə Mərkəzi Asiyaya gələcək, digər qismi isə Şimali Qafqaza gələcək. İndi Azərbaycanı həm Mərkəzi Asiyaya dəvət edirlər ki, ölkəmizin orada iştirakı artsın, həm də Rusiya bu tərəfdə Azərbaycanı KTMT-yə dəvət etməklə istəyir ki, Qafqazda təhlükəsizliyi, mövqeyi daha da güclənsin. Amma Belarusiya və Qazaxıstanın Azərbaycanı KTMT-də görməsi onların öz müstəqil siyasətlərini qorumaqda Azərbaycanı yanlarında görməkdən ibarətdir. Yeni Azərbaycanı 2018-ci ildə açıq-aşkar ümid yerinə çeviriblər.

Prezidentin həm 2018-ci ilin sonunda, həm də Rusiya televiziyasına verdiyi müsahibəsində yer ayrılırdı ki, Azərbaycan artıq dünya energetikası üçün Türkiyə-Azərbaycan formatını yaradır. Azərbaycan Prezidenti bəyanatlarına hədsiz fikir verən şəxsdir. Bu gün Azərbaycanın qaz kəməri artıq Avropaya gedir. Eləcə də Türkiyənin də qazı Rusiyanın ərazisindən Avropaya gedir. Hətta Azərbaycan lazım olsa Türkiyə ərazisində Rusiyaya qaz verə bilər. Əsas hədəf odur ki, Avropa enerji qıtlığı çəkməsin. Avropanın önündə Azərbaycan daha etibarlı enerji ixracatçısı kimi görün-sün".

Dünya tarixində çox dəhşətli olaylar baş verib. Bu hadisələr sırasında tarixə “Sarıqamış hərəkəti” kimi düşən olay daha sarsıdıcı və tükürpədicidir. Rusiya imperiyası ilə Osmanlı imperiyası arasında 1914-cü il dekabr ayından 1915-ci il yanvar ayına qədər Sarıqamış bölgəsində baş verən hərbi münaqişə tarixin yeni səhifəsinə yazıldı. Tarixdən bəlli olduğu kimi, Birinci Dünya müharibəsində Türkiyənin düşdüyü vəziyyətdən yararlanan Rusiya Osmanlıya müharibə elan edir. Cənub-Şərqi Anadolunun azad olunması üçün Osmanlı dövləti yeni - 9-cu Qafqaz cəbhəsini yaratmalı oldu. Hərbi nazir Ənvər Paşanın hazırladığı plana əsasən, Sarıqamışa iki istiqamətdən - Sarıqamış və Allahükbər dağlarından hücum edərək, Qafqazda rus qoşunlarına zərbə endirməli idi. 1915-ci ilin əvvəllərində “Turan fatehi”, “Sarıqamış fatehi” olmaq arzusu ilə alışıb-yanan Ənvər paşa qışın həddən artıq soyuq olmasını, əsgərlərin isti paltar və ərzaqla yaxşı təmin olunmamasını nəzərə almadan, Qafqazda hərbi əməliyyatların başlamasına əmr verir. Vəziyyət elə bir vaxta təsadüf edir ki, Osmanlı ordusuna ərzaq, döyüş sursatı və paltar gətirən gəmiləri çar ordusu Qara dənizin sularında batırır.

Vəziyyətin son dərəcə ağır olduğunu görən tədbirli və güclü sərkərdə istefada olan Hasan İzzət paşa tələbəsi - 34 yaşlı Ənvər paşaya əl saxlamağı, bir az gözləməyi məsləhət görür: “Qara qışın ən sərt çağıdır. İndi hərəkət etmək göz görəsi faciəyə gətirir. Qış şiddətini azaltsın, yollar açılsın, biz də hazırlıklarımızı bir az artıraraq, ondan sonra düşməyə həddini bildirərək”. Lakin Ənvər paşa razılaşmır. Tamamən qarla qapalı, çox yüksək dağlıq və yolsuz bir ərazidə, o günün şərtləri ilə qış təchizatından məhrum piyada üçün bu yürüş çox riskli idi. Amma Ənvər Paşanın ruslara olan sonsuz nifrəti onun bu böyük riski nəzərə almasına mane oldu. Beləcə, həm silah-sursat, həm də təchizat və qida baxımından mövcud problemlərə baxmayaraq, Ənvər paşa 125 min əsgərə “irəli” əmr verir. Mənfə 40 dərəcə şaxta türklərə düşməndən daha betər qənim kəsilir. Gündüz başlayan yürüşdə əsgərlərin yumşalan çarıqları gecə donmağa, bir qəlib kimi ayaqlarını sıxmağa başlayır. Addım atmaq imkansız olmağa başlayır. Əsgərlər donmaq üçün olduqları yerdə hoppanıb-düşməyə başlayırlar, ancaq şaxta bütün vücudlarını sarır. Ənvər paşanın növbəti əmrı gəlir: “Yıxılıb qalan əsgər qaldırılmayacaq”.

“MƏN QƏLBƏN SAVAŞDIM VƏ PEŞMAN OLMADAN ÖLÜRƏM. YAŞASIN DİNİM, VƏTƏNİM, PADİŞAHIM!”

125 minə yaxın əsgər və zabıtdən ibarət isti paltarsız, təminatı, zəif silahlanmış ordunun arasında yüzlərlə azərbaycanlı könüllü də var idi. Canı bir-qanı bir qardaşlarına köməyə getmişdilər. Tarixçilər bu mənzərəni belə ifadə edirdilər: “Altı əsrlik qoca Osmanlı ölüm növbəsində idi”.

Ruslar vaxt itirmədən Qafqaz cəbhəsini açıq və Qərbi Anadolu torpaqlarına girirlər. Avropa və Asiyanın bir çox ölkələrinə səpələnmiş Osmanlı ordusu ingilis, fransız, yunan və rus hücumları qarşısında duruş getirə bilmirdi. Hər gün sayı azalırdı. Hərəkət planına görə, 9-cu ordu Sarıqamış dağlarını, 10-cu ordu isə Allahükbər dağlarını aşaraq, rusları Sarıqamışda mühasirəyə almalı idi.

İngiltərənin “Freight Week” jurnalı yeni Bakı Limanı barədə məqalə dərc edib

Dünyada dəniz nəqliyyatı və liman sahəsində ən tanınmış nəşrlərdən olan İngiltərənin “Freight Week” jurnalının 2018-ci il dekabr buraxılışında Ələt qəsəbəsində yerləşən Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı barədə məqalə dərc edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Bakı Limanının ölkəmizin iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə, ümumi rifahın yüksəldilməsinə verəcəyi töhfə, müasir standartlara uyğun və avtomatlaşdırılmış əməliyyat sistemi, limanın mühüm nəqliyyat dəhlizində yerləşməsi barədə ətraflı məlumat verilib.

Dərc olunan məqalədə limanın istismar xidmətinin rəisi Yucin Seahdan xüsusi müsahibə alınıb. O bildirib ki: “Son zamanlar Azərbaycanın, xüsusilə də Bakının, global tədarük zəncirindəki mühüm rolu gücləndirilib. İnanırıq ki, limanın gələcək mərhələli inkişafı ilə Azərbaycanın önəmi artmaqda davam edəcək”.

bir çox manevr etdilər. İndi isə 11-ci kolordunu və süvari dəstəsini gözləyirəm. Gəlir və yetişərsə, düşməni pozacağam. Gəlməse, düşməni zəifləmiş hissəmizə hücum edər, ordumuz məhv olar. Mən vəzifəmi yaptığımı sanıram. Məğlub olmayın, düşmənlə sona qədər savaşın, hər halda, sonunda müvəffəq olacağım. Mən qəlbən savaşdım və peşman olmadan ölürəm. Yaşasın dinim, Vətənim, padışahım!”

1915-ci ilin yanvarı idi. Yaşam dövründə zəfərləri qədər fəcləri də çox olan Osmanlı dövləti tarixinin bu günündə səhifəsinə tayibəbəbəri olmayan tükürpədicə faciə yazdı. Sarıqamışda 90 mindən çox mehmetcik donub şaxtalı çöllərdə buz adamlara çevrildi. Soyuqdan bir-birinə sarılanlar elə bu vəziyyətdə ölmüşdülər. Türk qanına susamış işğalçı yadellilər bu savaşda bir qurşun belə işlətmədən istəklərinə nail olmuşdular.

Sarıqamış hərəkətindən 104 il ötür

Bu əməliyyatda 90 mindən çox əsgər donub şaxtalı çöllərdə buz adama çevrilmişdi

Ruslar yanvarın 4-də qəti hücumu keçdilər. Türk ordusu özündən 8 qat güclü düşmənlə qarın-çovğunun altında üz-üzə idi. Gözlənən yardım da gəlməmişdi. Ənvər paşa vəziyyətin nə qədər ağır olduğunu gördükdən sonra vəsiyyət yazır: “İndiyə qədər əsgər və zabitlərimiz qüsursuz savaşdılar,

Mənbələrdə göstərilir ki, ingilis generalı Vavel Sarıqamış süqutundan sonra yazırdı: “Türk ordusu, dünyanın heç bir ordusunun yerindən tərpənməyəcəyi şərtlər altında müharibə edən ordudur. Bir nəfər belə ordusuna və vətəninə arxa çevirmədi”.

Sarıqamışdakı rus ordu generalı Pietroviç isə xatirələrində bu mənzərədən dəhşətə gəldiyini yazırdı. Tədqiqatçılar yazır ki, rus generalının son illər üzə çıxarılan məktub və xatirələri tükürpədir və ürək göynədir. Pietroviç Moskvaya göndərdiyi teleqramda yazır: “Onları təslim ala bilmədim, çünki əsir alınması heç kimse yoxdur. Onlar bizdən əvvəl öz Allahlarına təslim olmuşdular”.

Sarıqamış hərəkəti bir qəhrəmanlıq داستانına çevrildi. Bu tarixi savaş dünya tarixində baş verənlərin heç biri ilə müqayisə belə olunmur.

Tarixin Sarıqamış uğursuzluğundan sonra Türkiyənin şərq hissəsi rus ordusunun işğalına, Qars və Ərzurum əhalisi isə rus və ermənilərin kütləvi qırğınına məruz qaldı. 1916-cı ilin fevralında Ərzurum, mart-

da İsfahan, apreldə Trabzon, mayda Xoy və Dilman, iyunda Ərzincan, avqustda isə Mus rus ordusu və erməni terrorçu dəstələri tərəfindən işğal edildi. Ruslara arxalanan ermənilər türk-müsəlman kəndlərinə hücum edərək, əhalini qılıncdan keçirdilər.

Sarıqamış məğlubiyyəti Türkiyə ilə bərabər Azərbaycanın da məğlubiyyətinə səbəb oldu. Eynən, Qarabağ savaşında olduğu kimi, ruslara arxalanan ermənilər türk-müsəlman kəndlərinə hücum edərək, əhalini qılıncdan keçirdilər. Bu uğursuzluqdan güclənən erməni terrorçuları Azərbaycana üz tutdular, elimizi kənd-kənd, oba-oba yandıraraq külə döndərdilər. Ən dəhşətli isə budur ki, işğal olunmuş türk torpaqlarında, Anadolunun şərqində Ermənistan dövləti yaradıldı. Sarıqamış savaşında əsir götürülən minlərlə türk əsgərini Rusiya Cənubi Qafqaza gətirərək, o vaxt “Cəhənnəm adası” adlandırılan

Nargində yerləşdirdi.

Beləliklə, Sarıqamış hərəkətində 90 min adam şəhid oldu. Təxminən 5000 nəfər ruslara əsir düşür. Məlumat üçün bildirək ki, Sarıqamış Türkiyənin cənub-şərqində, Qars əyalətində yerləşən və o qədər də böyük olmayan bir qəsəbədir. Dağlıq ərazidə yerləşdiyindən buraların qışı çox şaxtalı keçir, ilin altı ayı qar olur, yayı isə qısa və sərin. Türkiyə bu əraziləri 1878-79-cu illərdə Balkan müharibəsində itirmişdi. O vaxtdan buralar 1920-ci ilə qədər çar Rusiyasının işğalı altında olub. Şanlı türk ordusu bütün çətinliklərə baxmayaraq, 1920-ci ildə Sarıqamış torpaqlarını düşməni işğalından əbədi azad edir. Türkiyənin əsrarəngiz təbiətə malik Sarıqamış vilayətində indi geniş qış turizmi fəaliyyət göstərir.

Bu gün Sarıqamış hərəkətindən 104 il ötür. Türkiyənin Qars vilayətinin Sarıqamış rayonunda Sarıqamış hərəkətinin 104-cü il dönmü ilə əlaqədar anım mərasimləri təşkil olunub. Türkiyədə 20 mindən çox insan yürüşə qatılıb. Sarıqamış şəhidlərinin xatirəsinə ehtiram əlaməti olaraq, meydanlarda tonqallar qalanıb, şəhidlərin əziz xatirəsinə dualar oxunub, şəhid məzarlıqları ziyarət edilib, hərbi əməliyyatlar zamanı şəhid olanların xatirəsinə qardan abidə hazırlanıb.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Qərbin Paşinyan iqtidarına təzyiq etmək imkanları artacaq

“Rus politoloqları desələr də, deməsələr də, rus mətbuatı bu haqda yazsa da, yazmasa da, Qarabağ qayıdacaq, mütləq qayıdacaq”

Rusiya mətbuatı, eləcə də, Rusiyanın tanınmış politoloqları bu il işğal altından olan Azərbaycanın 7 rayonunun azad ediləcəyini bildirirlər və bu mövzuda məqalələr dərc edirlər. Xələfi Sarkisyan-dan fərqli siyasət aparmayan Paşinyanın sülh qərarına və çağırışlara müsbət cavab verməsi nə dərəcədə real görünür? Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz bildirdilər ki, Azərbaycan Ordusunun gücü və qüdrəti Ermənistanı vahiməyə saldığından bu il işğal altında olan torpaqlarımızın boşaldılmasını qaçılmaz edir.

Millət vəkili Elşən Musayev: “Qarabağın işğal olunmuş 7 rayonu tezliklə qaytarılacaq”

- Rusiya mətbuatının yazdıqları və bu dövlətin politoloqlarının dedikləri sıradan bir məsələ deyil. Onlar artıq realı, Azərbaycanın gücünü, aprel döyüşlərindən sonrakı qüdrətimizi görüblər. Üstəlik, bu gücün artan dinamika üzrə getdiyini, gedəcəyini də bildiklərindən, belə fikirlər söyləyirlər ki, Qarabağın işğal olunmuş 7 rayonu tezliklə qaytarılacaq. Ən azı, 7 rayonu! Yəni bu fikirdə məntiq var. Boş-boşuna söylənmir. Çünki fərq ortadadır: Azərbaycan get-gedə qüdrətlənir, Ermənistan isə çökür. Necə olmalıdır ki? Təbii ki, torpaqlar qayıdacaq. Bu nisbət, bizim uğurlu inkişafımız, Azərbaycanın ləyaqətli Prezidenti İlham Əliyevin yürütdüyü məqsədyönlü siyasət son olaraq, bizləri əzəli torpaqlarımıza qovuşduracaq. Bu, nə Sarkisyanın Paşinyandan fərqi ilə bağlıdır, nə də Ermənistanın mövqeyi ilə. Bir daha təkrar edirəm: Bu nəticəni Azərbaycan dövlətinin gücü

hasil edəcək. Ermənistan rəhbərliyində kim olursa-olsun, bizim gücümüzle hesablaşmalı və torpaqlarımız geri qayıtmalıdır. Paşinyanın variantı və alternativ yoxdur. Ermənistan öz işğalçı siyasətinə görə bütün global layihələrdən kənarda qalıb, beynəlxalq təzyiqə üzbəüzdür, əleyhinə hər gün bir qətnəmə çıxır, dalana dirənib, qınanır və hamı onlardan üz döndərib. Bu vəziyyətdə hara qədər gedə və ya davam edə bilərlər? Bu siyasətin axırı varmı? Yox, təbii. Hardasa çatlamalıdır və artıq həтта çatlayıb. Qarabağ qayıdacaq. Rus politoloqları desələr də deməsələr də, rus mətbuatı bu haqda yazsa da, yazmasa da, Qarabağ qayıdacaq və mütləq qayıdacaq.

Politoloq Elşən Manafov: “Rusiya Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsində daha fəal mövqe sərgiləmək istəyir”

- Bu il Azərbaycanın 7 rayonunun işğaldan azad edilməsi ilə bağlı 5+2 variantı var. Yeni işğal altında olan ərazilərin qaytarılması ilə bağlı Rusiya mətbuatında gedən məqalələr, bu və ya digər mənada, Kremlə yaxınlığı ilə seçilən politoloqların verdiyi açıqlama-

lardır. Rusiya bu bölgədə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı danışıqlarda daha fəal mövqe sərgiləmək istəyir. Sarkisyandan fərqli olaraq, Paşinyanın bu danışıqlarda dialoqa hazır olması və güzəştə gedə biləcəyi ilə bağlı amilləri isə, hələ ki, görmürəm. Paşinyan hakimiyyət başına gəldikdən sonra populist xarakterli bəyanatlar verdi, həтта öz oğlunu belə Dağlıq Qarabağda hərbi xidmətə göndərdi və bu mənada, Paşinyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlə-

məsində güzəştə gedə biləcəyi ilə bağlı hər hansı bir addım atdığını müşahidə etməmişik. Başqa məsələdir ki, hazırda, o, Rusiya ilə münasibətlərdə müəyyən gerginlik yaşanır. İstisna deyil, Rusiya bu danışıqlarda daha fərqli mövqe sərgiləyib, Paşinyan iqtidarına təzyiqlərini gücləndirsin. Əsas məsələ ondan ibarətdir ki, Rusiyanın Azərbaycan dövlətindən müəyyən gözləntiləri var. Bu gözləntilər də ondan ibarətdir ki, Rusiya Azərbaycanı Avrasiya İttifaqında görmək istəyir, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında görmək istəyir və bu mənada, Rusiya ilə yanaşı bu təşkilatın üzvi olan digər dövlətlərində Azərbaycan hakimiyyəti və Azərbaycan Prezidenti ilə çox gözəl münasibətləri var. Bu mənada Azərbaycanın bu təşkilatla bağlı qəbul edə biləcəyi qərar Azərbaycan Prezidentinin səlahiyyətlərinə aid olan məsələdir. Əgər Rusiya bizə ən yüksək səviyyədə təminat verərsə ki, Qarabağ problemi, məhz yaxın gələcəkdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapacaq və bu məsələdə güzəştlər, ən azı, daha çox Azərbaycan dövlətinin xeyrinə olacaq, onda bizim bu təşkilatlara gələcəkdə üzvlüyümüzə bağlı məsələnin, müsbət mənada, həllini gözləmək olar. Amma hələ ki, Paşinyanın Qərbə inteqrasiyası ilə bağlı sərgilədiyi mövqe belə bir fikir sərgiləməyə əsas verir ki, Rusiya ilə yanaşı, perspektivdə Qərbin də Paşinyan iqtidarına təzyiq etmək imkanları artacaq. İndi əsas məsələ Rusiya və ABŞ arasında Ermənistanə təsir dairəsi uğrunda gedən mübarizədir. Yaxın gələcəkdə ABŞ bu mübarizəni öz xeyrinə həll etməyə səy göstərəcək. Lakin buna nail ola biləcəmi? Rusiyanın Ermənistanə təzyiq imkanları, həm maliyyə, həm siyasi baxımdan, həm də hərbi kontekstdədir. Bu baxımdan, Ermənistanı güzəştə getməyə sövq edə biləcək yeganə tərəf, düşünürəm ki, hazırda Rusiyadır. Rusiyanın da hər iki tərəfdən, həm Azərbaycan, həm də Ermənistan hakimiyyəti ilə bağlı müəyyən gözləntiləri və tərəflərin ata biləcəyi addımlar var. Tərəflərin qəbul edə biləcəyi qərarlardan asılı olaraq, Rusiya iqtidarı da bu münaqişənin tənzimlənməsi ilə bağlı danışıqlarda daha fərqli mövqeni ortalığa qoyacaq.

GÜLYANƏ

Daşkəsəndə növbəti səyyar görüş Qaraqullar kəndində keçirilib

Düənə Daşkəsən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Əbiyev rayonun ucqar dağlıq ərazisində yerləşən Qaraqullar kəndində hüquq-mühafizə orqanlarının, idarə, müəssisə və təşkilat rəhbərlərinin və ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirakı ilə kənd sakinlərinin növbəti səyyar qəbulunu keçirib.

Ə.Abiyev vətəndaşlarla keçirilən hər bir görüşdə qaldırılan problemlərin və verilən təkliflərin yerinə yetirilməsi üçün aidiyyəti qurumlar tərəfindən konkret və əməli tədbirlər görüldüyünü diqqətə çatdırıb. Rayon rəhbəri ölkə Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə aparılan geniş abadlıq və quruculuq işləri barədə ətraflı məlumat verib. Ə.Abiyev, xüsusilə, vurğulayıb ki, dövlət başçısı İlham Əliyev 2012-ci ilin aprel 2-də imzaladığı Sərəncamla 3 min nəfərdən çox əhalinin yaşadığı 13 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Zağalı-Kollu avtomobil yolunun tikintisinin başa çatdırılması nəticəsində, Qaraqullar kəndinin də bu sahədə olan problemləri tam öz həllini taparaq, ərazidə yeni iş yerlərinin yaranmasına, kənd camaatının daha yaxşı yaşamasına və təsərrüfatlarını genişləndirməsinə şərait yaranıb, insanların gediş-gəlişi asanlaşıb.

Daha sonra kənd sakinləri rayon rəhbərinə təklif və müraciətlərini bildiriblər. Onlar respublikamızda və eləcə də, rayonumuzda gedən abadlıq-quruculuq və əsaslı yenidənqurma işlərinə görə ölkə Prezidenti İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Rayon rəhbəri sakinlər tərəfindən qaldırılan təklif və müraciətlərin həlli ilə əlaqədar aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə öz təşəvvürlərini verib, əksər müraciətlər yerində öz müsbət həllini tapıb.

Təsdiq edilmiş qrafikə uyğun olaraq, Qaraqullar kənd sakinlərinin səyyar qəbulundan sonra Qaraqullar kənd inzibati-ərazi dairəsi üzrə nümayəndəliyinin 2018-ci ildəki fəaliyyətinə və 2019-cu ildə qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan hesabat yığıncağı keçirilib.

Qaraqullar kənd tam orta məktəbində keçirilmiş hesabat yığıncağında Daşkəsən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Əhəd Əbiyev, rayonun idarə, müəssisə və təşkilat rəhbərləri, Ağsaqqallar Şurasının və Qaraqullar bələdiyyəsinin üzvləri, eləcə də, kənd sakinləri iştirak ediblər.

Yığıncaqda rayon icra hakimiyyəti başçısının Qaraqullar kənd inzibati-ərazi dairəsi üzrə nümayəndəsi Elbrus Bayramovun geniş hesabat məruzəsi dinlənilib.

Daşkəsən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Ə.Abiyev hesabat yığıncağında çıxış edərək, 2018-ci ildə ölkəmizin bütün sahələrində qazanılmış uğurlardan, yeniliklərdən və nailiyyətlərdən danışaraq, əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş ictimai-siyasi sabitlik və sosial-iqtisadi islahatlar kursunun davamçısı Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini və regionların inkişafına xüsusi diqqət yetirildiyini söyləyib.

Yığıncaqda YAP sıralarına qəbul olunmuş bir qrup gənc partiya vəsiqələri təqdim olunub.

Sonda Ə.Abiyev Qaraqullar kənd inzibati-ərazi dairəsi üzrə nümayəndəliyin ərazisində mövcud olan çatışmazlıqların aradan qaldırılması və problemlərin həll edilməsi istiqamətində tədbirlərin görülməsi məqsədilə aidiyyəti şəxslərə müvafiq təlimat və tapşırıqlarını verib.

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

“Azərbaycanın danışıqlar masası ətrafında əli xeyli güclüdür”

“2019-cu ildə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı danışıqlar gərgin olacaq. Çünki Ermənistanın yeni rəhbərliyi əvvəlki rəhbərlikdən də sərt millətçi mövqelərindən çıxış edir. Amma Azərbaycanın danışıqlar masası ətrafında əli xeyli güclüdür”. Bunu SİA-ya açıqlamasında politoloq Qabil Hüseynli deyib.

Politoloqun sözlərinə görə, dünyanın bir sıra əsas beynəlxalq təşkilatları və eləcə də aparıcı dövlətləri problem Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll etməsini müdafiə edirlər: “Yeni məsələnin ərazi bütövlüyü çərçivəsində tərəfdarları xeyli artıb. Bu sarıdan Azərbaycan demək olar ki, danışıqlar masası ətrafında xeyli inamlı olacaq. Amma danışıqlarda vasitəçilik edən Rusiyanın mövqeyində bu dediyim aparıcı dünya dövlətlərinin mövqələri kimi konstruktivlik hiss edilmir. Niyə? Məsələn, Kremlin sözü deyir ki, bu danışıqlarda tərəflərdən intellektual tələb olunur. İntellektual tələb olunur sözünün özü çox üstüörtülü mətləblərdən xəbər verir. Məsələ dünya dövlətlərinə, bütün beynəlxalq təşkilatlara aydınsa, problemin siyasi anatomiyası hamıya aydınsa, burada nəinki intellektuallıqdan söhbət gedə bilər, sadəcə olaraq işğalçıya işğalçı deyib ona əsgərlərini işğal edilmiş torpaqlardan geri çək sözünü demək lazımdır. Təbii ki, bunu da bəzi dövlətlər demək-də çətinlik çəkir”.

2018-ci il Ermənistanda demokratiyanın saxtalaşdırılması ili oldu

Ötən ilin demokratiya qələbəsi kimi qələmə verilməsi növbəti erməni saxtakarlığıdır

Erməni mətbuatı 2018-ci ili xarakterizə edərkən, əsasən, *ötən il baş verən narıncı inqilabı qabartmağa, Nikol Paşinyanın rəhbərliyi ilə reallaşdırılan dövlət çevrilişini demokratiyanın qələbəsi kimi sırımağa cəhd edir. Təbii ki, heç bir siyasi, iqtisadi, sosial və digər sferalarda irəliləyiş, nailiyyət əldə edə bilməyən, hətta irəliləyiş iqtidarında belə olmayan və səfəli içərisində olan ölkənin küçə nümayişləri sayəsində baş verən çevrilişi demokratiya kimi qələmə verib, bunu nailiyyət kimi sırımaqdan başqa çarəsi olmadığı göz qabağındadır.*

İşğalçı ölkəyə məxsus "1in.am" saytında "İlin ən vacib nailiyyəti insanların öz gücünə inanmaları və bu inamı itirə bilməyəcəkləridir" başlıqlı məqalədə siyasi analitik Edqar Vardanyan, 2018-ci ilin yekunlarını xarakterizə edərkən, belə bir fikir səsləndirib ki, guya ötən il ermənilər üçün tarixə düşəcək dəyərli il hesab olunur və artıq ermənilər öz güclərinə inanırlar. Siyasi analitik ötən ilin Ermənistanın və erməni xalqının tarixinə qızıl hərflərlə yazıldığını da bildirməkdən çəkinmir. Sanki Ermənistanın yeni hakimiyyəti işğalçı dövləti bir göz qırpmında çox qüdrətli ölkəyə çevirib və indi bu ölkənin tayıbərabəri yer üzündə yoxdur. Hətta erməni mediası iddia edir ki, Ermənistanda baş verən hadisələr beynəlxalq siyasətə də ciddi təsir göstərəcək.

Əvvəlki avtoritar, kriminal-oligarx rejiminə son qoyulduqdan sonra heç bir demokratik dövlət qurulmayıb və anarxiya hökm sürür

E.Vardanyan müsahibəsində "The Economist" nəşrinə də istinad etməyə cəhd edir. Guya ki, həmin nəşr Ermənistanın ilin ölkəsi olduğunu etiraf edib. Siyasi analitik bir çox təşkilatların bu inqilabdan bəhrələndiklərini də iddia etməkdən çəkinmir. Müsahibin sözlərinə görə, sən demə, Ermənistanda baş verən çevriliş bütün dünya üçün inqilab nümunəsi hesab olunmuş və hətta bütün dünya tarixində belə bir inqilabın misli-bərabəri də olmayıbmiş.

Onun sözlərinə görə, insanlar real demokratik dəyişikliklər istəyirləmiş və buna nail oldublar da. Hətta işğalçı dövlətin vətəndaşlarının öz iradələrini dikte etdiyini ifadə edən Edqar Vardanyan bildirir ki, insanlar əvvəlki avtoritar, kriminal-oligarx rejiminə də son qoyublar və guya indi çox demokratik bir rejim hökm sürür. Əslində isə, əvvəlki avtoritar, kriminal-oligarx rejiminə son qoyulduqdan sonra heç bir demokratik dövlət qurulmayıb və anarxiya hökm sürür. Maraqlıdır, Paşinyan dərhal hakimiyyəti ələ keçirdikdən sonra ondan əvvəlki hakimiyyətə avtoritar, kriminal-oligarx rejim damğasını vu-

ran yeni hakimiyyət və onun tabeçiliyində olan kütləvi informasiya vasitələri bununla, bu şişirtmələrlə hansı niyyət güdürlər və nəyə ümid bəsləyirlər?

Hadisələrin gedişi Ermənistanda demokratiyanın olmadığını təsdiq edir

Diqqəti cəlb edən məqamlardan ən vacibi isə budur ki, erməni mətbuatı əvvəlki hakimiyyəti niyə indi avtoritar və kriminal-oligarx rejim adlandırır. Əgər erməni cəmiyyəti belə demokratik cəmiyyət idisə, belə bir rejimin hakimiyyətə gəlişinə niyə razılıq verirdi? Özü də ötən ilin əvvəllərində və böyük səs çoxluğu ilə. Çox təzadlı bir məqam ortaya çıxır və bəlli olur ki, 2018-ci ilin əvvəlində Ermənistan əhalisi Serj Sarkisyanı və onun partiyasını böyük səs çoxluğu ilə seçir, cəmi bir-iki ay sonra da həmin hakimiyyəti bir küçə nümayişçisi ilə əvəzləyir. Nə qədər inandırmağa çalışsalar da, hadisələr heç də inandırıcı görünmür və bir-iki ayın içərisində ictimaiyyətin fikrinin dəyişməsi çox absurd səslənir.

Daha maraqlı məqam isə bir neçə aydan sonra üzə çıxır və bəlli olur ki, ötən ilin əvvəlində böyük səs çoxluğu ilə qələbə qazanan Sarkisyan və onun partiyası həmin ilin sonunda ən minimum 5 faiz səs belə toplaya bilmir. İndi Ermənistana məxsus media erməni demokratiyasından utanmadan dəm vurduğu halda, bir sual bütün dünya ictimaiyyətini düşündürür ki, il ərzində xalqın fikrinin iki dəfə dəyişməsi necə ola bilər? İlin əvvəlində əvvəlcə Serji seçən ermənilər bir neçə aydan sonra onu taxtdan salıb, əvəzinə, küçə nümayişçisini gətirirsə, seçki zamanı 5 faizdən də az səs vermirsə, bu, demokratiyadırmı? Yaxud erməni demokratiyası budurmu?

Ermənilər ya əvvəlki seçkinin qeyri-qanuni olduğunu, ya da Paşinyanın dövlət çevrilişini, son seçkilərin saxtalaşdırılmasını etiraf etməlidirlər. Amma istənilən halda, hadisələrin gedişi Ermənistanda demokratiyanın olmadığını təsdiq edir və sübut edir ki, ötən il Ermənistanda demokratiyanın saxtalaşdırılması ilidir. Təsdiq edir ki, ötən ilin demokratiya qələbəsi kimi qələmə verilməsi növbəti erməni saxtakarlığıdır.

İnam HACIYEV

Ermənistan ordusunda əsgərlərin "qribok"a yoluxması halları sürətlə artır

Ermənistan SQ-nin hərbi birləşmələrində əsgərlər arasında artan göbələk və qara yara xəstəliyi "Erməni Əsgər Anaları Cəmiyyəti"nin ciddi narazılıqlarına səbəb olmuşdur.

Adıçəkilən bu xəstəlikdən, bir neçə vaxtdır ki, əziyyət çəkən Ermənistan ordusunun əsgəri 2017-ci ilin noyabr ayında Vayotdzor hərbi komissarlığından həqiqi hərbi xidmətə çağırılmış Vahan Karenoviç Simonyanın hərbi qospitalda ayağının amputasiya edilməsi faktı erməni KİV-lərinin baş məqaləsinə çevrilmişdir. Hadisə ilə bağlı bu gün Ermənistan "Əsgər Anaları Cəmiyyəti"nin bir qrup fəal üzvləri hökumət evinin qarşısına toplaşaraq etiraz aksiyası keçiriblər. Etirazçılar arasında olan əsgərin anası Anna Simonyan "U1+" kameralarına bunları bildirmişdir: "Mənim oğlumun ayağının kəsilməsinin əsas səbəbkarlarından biri xidmət etdiyi hərbi hissənin təsərrüfat işləri üzrə komandir müavinidir. Oğlum zəng edərək, dəfələrlə mənə bildirirdi ki, mənə pul göndərin özümə batinka alım. Bizə köhnə, tam yararsız əsgər batinkaları veriblər. Ayağımda ciddi problemlər yaranır. Komandir də deyir ki, kim təzə batinka geymək istəyirsə, 10 min dram, (35 manat) ödəməlidir. Elə mənim oğlumun ayağına qribokun düşməsinin əsas səbəbi, vaxtilə hansısa əsgərlərin geydiyi köhnə batinka səbəb olub. Məsələ ilə bağlı bütün yüksək dərəcəli rəhbərlərin hamısına şikayət etmişəm. Üç gündür ki, MN-in qəbuluna da gedirəm. Ancaq bizi qəbul etmir. Günün sonunda MN mətbuat xidmətinin rəhbəri Artsrun Ovannesyan bizimlə görüşüb bildirdi ki, nazir Tonoyanın bu hadisədən xəbəri var. Ancaq ordu da batinka problemi hələ sabiq müdafiə nazirləri Seyran Ohanyanın və Viçen Sarkisyanın vaxtlarından qalma bir narazılıqlardandır. Gedin onlardan soruşun. O, əlavə olaraq, onu da bildirdi ki, bu il hərbiyə ayrılan maliyyə xərclərinə bu məsələ mütləq öz həllini tapacaq. İndi isə biz istəyirik ki, baş nazir Paşinyana öz etirazımızı bildirək görək, həqiqətən də, əsgərlərə batinkalar pul-la verilməlidir, ya yox". Erməni mətbuatından əldə edilən məlumatlara istinadən bu gün Ermənistan ordusunda batinka problemi ilə üzləşən əsgərlərin sayı minlərlədir.

Aparılan müşahidələr və təhlillər göstərir ki, Ermənistan ordusu getdikcə acınacaqlı vəziyyətə düşür. Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxlayan orduda fərarilik, qətl, zorlama, rüşvət, korrupsiya və digər nizamnamədənkenar halların və bunun nəticəsində intihar faktlarının sayı hər ötən il artır, hərbi qulluqçuların mənəvi-psixoloji vəziyyəti getdikcə pisləşir. Elə, sadəcə, KİV-lərin təhlili göstərir ki, Ermənistan silahlı qüvvələrində intihar və intihara cəhd etmə hallarının əsasən, zabit və gizirlər tərəfindən şəxsiyyətin alçaldılması, təhqir edilməsi və söyülməsi, zabit və gizirlər tərəfindən hərbi qulluqçuların zorlanması və

sair bu kimi erməniyə xas olan digər hallar da baş alıb gedir. Ermənistan mətbuatından əldə edilən əlavə bir məlumatda qeyd olunur ki, son 10 ildə orduya çağırılmaqdan yayınaraq, xaricə qaçan erməni "dığa"larının sayı 7 minə yaxındır. Bu gün Ermənistan ordusunda boş yerləri qismən də olsun doldurmaq üçün, zor gücünə əlillik dərəcəsi olanları (xüsusən, gözü və ayaqları şikəst olanları), demək olar ki, orduya tam yararsız gəncləri aparırlar. Aprel döyüşlərində yüzlərlə itki verən düşmən ordusunun sıralarında biz bunun əyani şahidi olduq. Müstəqil erməni hüquq müdafiəçisi Janna Aleksanyan bildirmişdir: "Ermənistan ordusunda korrupsiya, özbaşınalıq və əxlaqsızlıqla yanaşı, kriminogen vəziyyət də qorxunc səviyyədədir. Şəxsi heyət arasında narkotik maddələrin qəbul edilməsi halları da sürətlə yayılır. Bu səbəbdən, Ermənistan ordusunda cürbəcür çirkin hadisələrin və ağır

cinayətlərin sayı durmadan artır".

Tərəfimizdən aparılan təhlillər, onu göstərir ki, narkotik maddələrin hərbi hissələrə gətirilməsi, eyni zamanda, şəxsi heyətə satılması, planlı şəkildə zabit və gizirlərin hiyəsi altında həyata keçirilir. Əldə edilən məlumatlara görə, həmin narkotik vasitələr, məhz Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində becərilir, emal edilir və daha sonra lazımı "post"lara çatdırılır.

İşğalçı ölkənin ordusunda ağır hərbi xidmət, məişət şəraitlərsizliyi, psixoloji problemlər, ailə münasibəti zəminində və digər şəxsi məsələlərlə əlaqədar baş verənlər belə deməyə əsas verir ki, müəyyən bir müddətdən sonra bu amorf ölkənin ordu sıralarında "sağlam əsgərə" rast gəlinməyəcək. O gün uzaqda deyil. Görəsən, Ermənistan ordusunda baş verən bu eybəcərliklərə hansı adı vermək olar?

Fikirlərimi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı Möhtərəm İlham Əliyev Cənablarının, ordumuzun yaranmasının 100 illik yubileyi münasibətilə iyunun 26-da Bakının "Azadlıq" meydanında keçirilən hərbi paradı dəyərli və qürurlu nitqindən bir parça ilə yekunlaşdırmaq istəyirəm: "Aprel döyüşləri və Günnüt zəfəri bizim şanlı qələbəmizdir. Azərbaycan əsgəri, zabiti, generalı - Azərbaycan Ordusu əsl qəhrəmanlıq, peşəkarlıq, rəşadət göstərmişdir. Bir daha göstərmişdir ki, Azərbaycan xalqı bu işğalla qətiyyətlə barışmayacaq. Bir daha göstərmişdir ki, Ermənistan tərəfindən onların ordusu ilə bağlı uzun illər ərzində yayılan nağıllar mif idi. Biz bu mifi və onların illər boyu yaratdığı dırnaqarası möhkəm müdafiə xəttini, bir neçə gün ərzində, yarıq, məhv etdik. Əgər erməni əsgərləri növbəti dəfə bu hallarla üzləşmək istəmirlərsə, onda onlar dərhal Azərbaycan torpaqlarından çıxmalıdırlar".

Aydın Eyvazov,

AMEA Qafqazşünaslıq İnstitutunun ermənişünaslıq şöbəsinin əməkdaşı

Ermənistanda oğul atasını kərpiclə öldürdü

Ermənistanın Syunik vilayətində yerləşən Brnakot kəndində məişət zəminində qətl olub. SiA Ermənistan KİV-nə istinadən xəbər verir ki, axşam hadisə yerinə gedən polisler 1967-ci il təvəllüdlü David Ovakimyanın cəsədini aşkar ediblər. Onu 1997-ci il təvəllüdlü oğlunun qətlə yetirdiyi məlum olub. Oğul atasını başından kərpiclə zərbə vuraraq qətlə yetirib.

Ceyhun Rasımoğlu

“Müxalifətin zirvəsi” nəyi dəyişəcək?

“Köhnə hamam, köhnə tas” misalı qüvvədə qalır

25 ilə yaxın bir müddət ərzində, getdikcə avtomobilin zapçastı tökülüb-dağıldığı kimi, dağılıb-tökülən dağıdıcı müxalifət düşərgəsi növbəti şousunu göstərmək üçün “zirvə görüşü” keçirməyi planlaşdırdı. Belə ki, keçmiş daxili işlər naziri, AMDP sədri İskəndər Həmidovun təşəbbüsü ilə ötən ilin dekabr ayının 25-də KXCP-nin qərargahında təşkil olunacaq “zirvə görüşünə” dəvət olunan partiya sədrlərinə, tanınmış siyasətçilərə, artıq dəvətnamələr göndərildi.

Ancaq deyir sən saydığını say, gör müxalifət liderləri nə deyir. Dəvət olunan 36 müxalifət “liderlərinin” isə çoxunun qatılmadığı ilk görüşdə arzuları param-param oldu. Vətəndaş və İnkişaf Partiyasının sədri Sabir Rüstəmханlı belə tərkibdə hər hansı görüşə qatılmaq fikrində olmadığını deyib: “Bu tərkibdə əvvəllər çox görüşlər keçirilib, ancaq heç bir nəticəsi isə olmayıb”.

“REAL”-ın icra katibi Natiq Cəfərli isə bildirib ki, indiyə kimi müxalifətin 11 birliyi olub, heç biri də uğurlu olmayıb.

Sərdar Cəlaloğlu:
“Onlar yalnız bir-birini məhv etmək üçün bir araya gələ bilirlər”

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlunun fikrincə, müxalifətin birliyinin yaranması

Çünki müxalifət bütün parametrlərinə görə köhnəlib

Belə olan halda, hadisələrin quyuğunda sürünürlər hansı “birlikdən”, hansı “zirvə toplantısı”ndan dəm vururlar. Bu gün, faktiki olaraq, müxalifət bütün parametrlərinə görə köhnəlib.

S.Cəlaloğlu qeyd edib ki, ümummillə məsələlərdə

hələ tələsməməlidirlər: “Bu, hələ ki, təşəbbüsdür. Bu müzakirələrdə ortalığa çıxacaq ki, kimin müxalifətin birliyi istiqamətində hansı cəhdləri var. Bilirsiniz ki, müxalifət paryaları arasında çox ciddi aşılama gedir, böyük ziddiyyətlər var. Müxalifət partiyaları bir-birinə qarşı çox ciddi ittihamlara malikdirlər. Ona görə də, mən düşünürəm ki, tələsmək lazım deyil. Kimlər ki, bir yerdə ola bilər, bir yerdə olmalıdır və bu işi davam etdirməlidir. Biz indiyə kimi belə mövqe tuturuq ki, hansısa partiyalar da bu birlikdə olsun. Bir halda ki, onlar özlərinin birlikdə olmalarına imkan vermirlər, deməli, o partiyaları, artıq belə birliklərə dəvət etməyə də ehtiyac yoxdur. Onsuz o partiyalar da əvvəlki kimi bir o qədər də Azərbaycanda ictimai siyasətə təsir etmək imkanına malik deyillər və güclərini itiriblər. Ona görə də, onların bu birliklərə qoşulub-qoşulmamaları da əhəmiyyət kəsb etmir”.

S.Cəlaloğlu onu da bildirib ki, tarixi xətlər, mənəm-mənəmliklər, destruktiv yanaşma, köhnə palan içi eşələmək kimi ürəkbulandırıcı iddialar ortada olarsa, heç nə əmələ gələsi deyil.

R.HÜSEYNOVA

Yalan qazanında qovrulanlar

RƏFİQƏ

Düşünüb, cavab axtarmağa ehtiyac da yoxdur. Çünki erməniyə xidmət edən hər kəs, şübhəsiz ki, Azərbaycanın düşmənidir.

Bəs o zaman ermənilərlə dostluq edən “Milli Şura”çıları kimdir? Bax, bu yerdə də nə araşdırmaq lazımdır, nə də fikirləşmək. Cavab bəllidir: Vətən daşına dönük çıxanlar, “Milli Şura” deyilən satqınlar “kadrosu” olan yalan və böhtan qazanıdır. Bu satqınlar “kadrosu” olan “Milli Şura” hələ də anlamır ki, Vətən bir millətin üzərində yaşadığı coğrafiyadır, millətin doğulduğu, qədəm qoyduğu, sığındığı və maddi-mənəvi varlığını davam etdirdiyi yerdədir. Vətən gözümüzün dünyada ilk olaraq gördüyü torpaqdır.

Bax, bu realıqları görməkdə kor olan satqın “kadronun” rəhbəri AXCP sədri Əli Kərimli və onun yetirmələri Cəmil Həsəni, Gültəkin Hacıbəyli... kimi ünsürlərin sifətləri o qədər sirtülüb ki və elə zənn edirlər ki, hay-küy salmaq güclü olmaqdır. Ay qardaş, nə vaxdan hay-küyə nəyə nail olmaq olub? Heç olmasa, bu yaşınızda anlayın ki, ölkəmizi müstəqillik yolundan, güc və qüdrətli olmaqdan döndərmək mümkün deyil. Ona görə ki, Azərbaycan adlı gəminin güclü və bacarıqlı kapitanı var.

Elə bu yerdə rəhmətlik Əbülfəz Elçibəyin qardaşı Almurad Əliyevin Əli Kərimliyə aid olan bir fikri yadıma düşdü: “Əbülfəz Elçibəyə xəyanət edənlərin hamısı cəzalandırılıb. Yalnız bir nəfər cəzasız qalıb... Onun da xəbəri gələcək”.

Sonra da əlavə edərək deyib: “Kimdir o bir nəfər? Əlbəttə ki, satqın, xəyanətkar pis adam Əli Kərimli! Sırr deyil ki, günahkarlar əvvəl-axır öz cəzalarını alırlar. Onun da xəbəri gələcək”.

Bax, gec-tez hər bir cinayətkar qanun qarşısında cəzasını alacaq. Çünki antimillə, anti-Azərbaycan təbliğatları, erməni lobbisinin sifarişlərini yerinə yetirməklə respublikamızda təxribat törətmək, qarşıdurma yaratmaq cəhdləri, dələduzluqları və Vətənə xəyanət əməlləri uzun müddət davam edə bilməz!

Bir sözlə, bu yerdə “qozbeli qəbir düzəldər” atalar sözü AXCP sədri Ə.Kərimlidən çoxdan yan keçib. Bax, budur, AXCP sədri Ə.Kərimlinin iblis oyunu. Çünki tarix və onun canlı şahidləri Ə.Kərimlinin iblis xislətli hiylələrini heç vaxt unutmayacaq.

Bakcell məktəbliləri “İnternetdən təhlükəsiz istifadə” ilə tanış edir

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Ən Sürətli Mobil İnternet Proвайderi Bakcell, Azərbaycanın ilk FTTH provayderi olan ENGİNET şirkəti ilə birlikdə məktəblilər üçün İnternetdən təhlükəsiz istifadə üzrə maarifləndirmə tədbirlərini davam etdirir.

SİA xəbər verir ki, “İnternetdən təhlükəsiz istifadə” metodlarına dair növbəti maarifləndirici təlim Respublika İncəsənət Gimnaziyasının şagirdləri üçün təşkil edilib. Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə icra olunan “Təhlükəsiz İnternet” layihəsi çərçivəsində təşkil olunan təlimdə Gimnaziyanın ibtidai sinif şagirdləri, valideyn və pedaqoji heyəti iştirak edib. Görüş zamanı şagirdlərə təhsilin inkişafında faydalı resurs mənbəyi olan internet mühitindəki zərərli məzmunlar barədə məlumat verilərək internetdən təhlükəsiz istifadəyə dair qaydalar izah olunub. Həmçinin şagirdlərə “Bakcell” və “ENGİNET” şirkətlərinin birgə hazırladıqları “Təhlükəsiz İnternet Paketləri” barədə geniş məlumat verilib.

Qeyd edək ki, Bakcell bir neçə

il bundan əvvəl istifadəyə verilməmiş və artıq 4G şəbəkəsində də fəaliyyət göstərən “Təhlükəsiz İnternet Paketləri” uşaqlar üçün internetdən istifadənin təhlükəsiz olmasını təmin edir. Bu internet paketləri və ENGİNET şirkətinin “İnternet Filt-rasiya Xidməti” sayəsində Bakcell

abunəçiləri öz uşaqlarının internetdən təhlükəsiz istifadəsini təmin edə və onları zərərli və istənilməyən məzmunlardan qorumaq imkanına malikdirlər. “Təhlükəsiz İnternet” paketləri haqqında daha ətraflı məlumat <https://www.bakcell.com/az/internet-safe-internet>

səhifəsinə əks olunur.

Bakcell haqqında

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Ən Sürətli Mobil İnternet Proвайderi Bakcell şirkəti müasir mobil kommunikasiya xidmətləri istifadəçilərinə geniş çeşiddə məhsullar təklif edir. Şirkət öz abunəçilərinə ən mükəmməl 4G/LTE mobil internet xidməti göstərir.

Bakcell şirkətinin 4G şəbəkəsi artıq bütün Bakı və Abşeron ərazisi daxil olmaqla ölkənin 40-dan çox rayon və şəhər mərkəzlərində mobil operatorun abunəçilərinə ən üstün müştəri təcrübəsi təmin edir.

7000-dən artıq baza stansiyası vasitəsilə Bakcell şəbəkəsi əhalinin 99%-ni, ölkə ərazisinin isə 93%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir. Mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testləri (bençmarkinq) sahəsində beynəlxalq lider və ən etibarlı müstəqil təşkilat olan “P3 Communications”

şirkəti tərəfindən Bakcell şirkəti Azərbaycanda sınaq nəticələrinə görə, ən yaxşı şəbəkə adına layiq görüldü (“Best in Test”). 2018-ci ildə şirkət “Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsi” adına layiq görüldü. Bu mükafat bütün dünyada tanınmış “Ookla” şirkəti tərəfindən “Bakcell”ə Azərbaycan Respublikası ərazisində ən sürətli mobil internet xidmətlərinin göstərilməsinə görə təqdim edilib.

Bakcell və onun məhsul və xidmətləri haqqında ətraflı məlumat əldə etmək üçün, xahiş edirik, www.bakcell.com internet səhifəsinə daxil olun və ya 555-ə zəng edin. Press-revizorlarla tanış olmaq üçün www.bakcell.com/az/news (və ya İngilis dili üçün www.bakcell.com/en/news) səhifəsinə daxil olun.

Qeyri-Bakcell abunəçiləri isə 012 498 89 89 nömrəsinə zəng etməklə “Bakcell”in məhsul və xidmətləri haqqında məlumat əldə edə bilərlər.

Müasir dövrdə Qərb sosiologiyasında ailə dəyişiklikləri

XX əsr ərzində ailə institutunda baş verən dəyişikliklər prosesinə olan elmi maraq zəifləməmişdir. Fransız sosioloqu Fr.Le-Plenin ardınca Amerika sosioloqu Karl Simmerman ailədəki struktur dəyişikliklərin sosial-tarixi inkişafa şərait yaratdığını qəbul edir.

XX əsrin ikinci yarısında (1960-80-ci illər) Qərb sosiologiyasında ailə dəyişiklikləri ilə əlaqəli elmi tədqiqatlar sosiologiyanın, tarixin və antropologiyanın birləşməsi fonunda inkişaf edir və fənlərarası tədqiqat obyektinə çevrilirdi. Bu problemi müxtəlif aspektlərdən, regional xüsusiyyətlər prizmasından F.Aryes (uşaqlıq konsepsiyası üzərindən ailə münasibətlərinin transformasiyası), P.Laslett, E.Şorter, L.Stoun (ailə strukturunun transformasiyası və ailənin ölçüləri), J.Dübi (orta əsr cəmiyyətində nikahın tədqiqi) inkişaf etdirirdi. Bundan əlavə, Qərb sosial-humanitar elminə tarixi demoqrafiyaya dair geniş elmi ədəbiyyat və sənaye cəmiyyətindən əvvəl qadınların vəziyyətinin tədqiqi ilə əlaqəli feminist yazılar mövcuddur. Qərb cəmiyyətində bu problematikanın inkişaf zirvəsi 1975-ci ildən ABŞ-da "History of family" ("Ailə tarixi") jurnalının nəşrə başlaması oldu.

Müasir dövrdə Qərb sosiologiyasında ailə dəyişiklikləri problemə maraq azalmamışdır. İngilis sosioloqu P.Tompson hadisələrin iqtisadi, sosial və siyasi inkişafı prosesində ailə strukturunun dinamikasının əhəmiyyət kəsb etdiyi qənaətinə gəlmişdir. Klassik mənada, ailə nikah, qohumluq, ümumi maraq və büdcə ilə bağlı olan, qarşılıqlı mənəvi məsuliyyətin mövcud olduğu kiçik sosial qrupdur. Ailə ən qədim sosial institut olaraq dindən, dövlətdən, ordudan, elmdən, hətta bazar münasibətlərindən əvvəl meydana gəlib. Mənəvi-emosional hisslər əsasında birləşmiş insanların ümumi maraqlarını ifadə edən bu institut, eyni zamanda, sağlam cəmiyyətin və güclü dövlətin təməlini təşkil edir. Ailədə şəxsi maraqların tənzimlənməsi, nizamlanma və cəmiyyət tərəfindən qəbul edilmiş əsas sosial dəyərlər və normalar çərçivəsində baş verir. Bu prosesin yekun nəticəsi olaraq ailə cəmiyyət üçün davranış və konkret sosial xarakter daşıyan düşüncəsi ilə yararlı olan insanlar yetişdirir. Məhz bu xüsusiyyətinə görə, insan ailəsi heyvan ailəsindən fərqlənir. Yeni ilk növbədə, əsas qəbul edilməli fakt ondan ibarətdir ki, ailədə insan, eyni zamanda, vətəndaş doğulur.

Ailə özündə ictimai əlaqələrin bütün sistemlərini - nikah və qohumluq, hüquqi və siyasi, iqtisadi, etnik, psixoloji və emosional - birləşdirir. Məhz bu amilin sayəsində ailə sosial birliyin ilkin elementi olduğu üçün şəxsiyyət-cəmiyyət münasibətlərinin vasitəçisi qismində çıxış edir. Ailə yeni doğulmuş körpənin sosial normalar və əlaqələr haqqında təsəvvürünün formalaşmasında da həyata keçirir. Ailə, həmçinin, sosial irs qanununun da

yaşamasına təsir göstərən ən güclü institutdur.

Şəxsiyyətin sosiallaşması həm də valideyn və uşaqların dünyada olduğu müddətdə daimi və uzunmüddətli xarakter daşıyan valideynlik institutunu da möhkəmləndirir və effektiv artırır. Bütün bunlarla yanaşı, sosial-ictimai institut kimi, ailə bir sıra mühüm funksiyaları da həyata keçirir. Onların sırasında şəxsiyyətin sosiallaşması, mədəni irsin yeni nəsle ötürülməsi, ailə üzvlərinin sosial və emosional müdafiəsi, iqtisadi və təsərrüfat, sosial status, rekreativ, asudəlik və digər funksiyalar var. Bütün bu funksiyalar isə ailənin cəmiyyətin və dövlətin inkişafında, həqiqətən, müstəsna rol oynadığını sübut edir. Ailənin gücü və cazibəsi, mahiyyəti onun sosial birlik, kiçik sosial qrup və sosial institut kimi xarakterizə edilməsi ilə bağlıdır. Ailənin bütövlüyü onu təşkil edən cinslərin qarşılıqlı anlaşma mühitində "tək" androgen varlıq yaratması ilə əlaqədardır. Ümumiyyətlə, insanların bu bütövlüyü anlamadan birgə yaşamaqları və hərəkətlərini ümumi maraq naminə həyata keçirmələri qeyri-mümkündür. Yeni ailə insanın bir deyil, bir çox mühüm tələbatının kompleks şəkildə təmin edilməsi üçün yaradılır.

Ailə bu xüsusiyyətlərinə görə, digər kiçik qruplardan, birlik və korporasiyalardan fərqlənir və istehsal sahələrində çalışan mütəxəssisləri birləşdirən peşəkar maraqlar kimi, ailəni quran insanları da mövcudluqlarının bütövlüyü birləşdirir.

Digər sosial birliklərdən fərqli olaraq, ailə insanın özünüinkışaf və təşkilətmə xüsusiyyətlərini reallaşdırmağa şərait yaradan fiziki və psixi tələbatları akultivasiya edən çoxfunksiyalı keyfiyyətlərinə görə şəxsi-kollektiv-ictimai maraqları birləşdirmək kimi unikal qabiliyyətə malikdir.

Ailənin cəmiyyətin və dövlətin tərəqqisində oynadığı rolu, həmçinin, dahi mütəfəkkirlər və sosioloqlar da təsdiqləyiblər. Onlar insanın şəxsiyyət kimi yetişməsində və sosiallaşmasında xalqın milli-mənəvi keyfiyyətlərinin gələcək nəsillərə ötürülməsində ailəni altqurum hesab edirlər. Tanınmış sosioloq Parsonsun fikrincə, ailə cəmiyyətə qarşı durmur, əksinə, solumun stabilliyini təmin edən altsistemdir: "Ailə digər sosial altsistemlər və strukturlarla münasibətlər qurmaq üçün dəqiq, eyni zamanda, şəxslərarası sabitliyin dinamikasının və integrativ tendensiyaların qorunması istiqamətində təsirli əlaqələr yaradır".

O.Kontun rəyincə, ailə münasibətləri bir-birinə bağlılıq və qarşılıqlı simpatiyaya əsaslanan mənəvi-emosional ittifaqdır: "Ailənin rolu fərdlə nəsil arasında vasitəçi olmaqdan, gənc nəslə altruizm ruhunda tərbiyə etməkdən, onu ana-dangəlmə eqoizmi aradan qaldırmağa öyrətməkdən ibarətdir".

S.Mustafayev Kontun yaradıcılığında ailə "ya əxlaqi tərbiyəmizin spontan mənbəyi kimi, ya da siyasi təşkilimizin təbii bazası kimi" çıxış etdiyini bildirir". Yeni sosioloq onu göstərməyə çalışır ki, birinci

mənada, hər bir müasir ailə gələcək cəmiyyəti hazırlayır. Digər aspektə görə isə, hər bir yeni ailə hazırkı cəmiyyətin həyatını uzadır. O.Kont ailə ilə bağlı fikirlərində qadının mühüm rolu haqqında da yazıb: "Qadının ictimai rolu onun emosional əxlaqi keyfiyyətləri ilə adamları sıx birləşdirmək və mənəvi cəhətdən maarifləndirmək qabiliyyəti ilə müəyyən edilir". Qadının vəzifəsi kobud kişi naturasını nəcibləşdirməkdən, onlarda həmrəyliyə əsaslanan ictimai hissləri oyatmaqdan ibarətdir. Bu baxımdan, insan ailəsinin pozitiv nəzəriyyəsi, son nəticədə, qadın hisslərinin kişi aktivliyinə spontan təsirinin sistemləşdirilməsinə münəcər edilir".

Sosioloq hesab edir ki, böyüməkdə olan nəslin tərbiyəsində qadının rolu daha böyükdür: "Ailə ənənələrin, keçmiş nəsillərin təcrübəsinin qoruyucusu və ötürücüsüdür. Fərd ailədə sosiallaşır, bəşəriyyətə uğurla xidmət etmək üçün zəruri olan keyfiyyətləri əldə edir, təbii fərdiyyətçiliyi aradan qaldırır və başqaları üçün yaşamağı öyrənir. O, eyni zamanda, nəsillər arasında mehriban münasibətlərin ictimai müvazinətini, daşıyıcıları yaşlılar və gənclər olan ənənələrlə novatorluq arasında tarazlığı qoruyub-saxlayır".

S.Mustafayev ailənin rolu haqqında bir çox digər mütəfəkkirlərin də fikirlərinə geniş yer vermişdir. Bütün bu fikirlərin ana fəlsəfəsini, çox şübhəsiz ki, ailənin cəmiyyətin və dövlətin təməli olması, fərdin şəxsiyyətə çevrilməsi kimi ideyalar təşkil edir. Ailənin, ilk növbədə, psixoloji sağlamlığı yerində olmalıdır. Psixoloji sağlamlıq dedikdə, ailənin bütün üzvlərinin mənəvi-psixoloji tələbatının ödənilməsi, onların həyatdakı şəraitə uyğun fəaliyyətinin qurulmasının təmin edilməsi nəzərdə tutulur.V.S.Taraxtiy qeyd edir ki, ailənin psixoloji sağlamlığının əsas kriteriyaları qismində ailə dəyərlərinin üstün tutulması, funksional-rol razılığı, sosial-rol adekvatlığı, emosional məmnunluq, mikrososial münasibətlərə adaptasiya, ailənin uzunömürlü olmasına meyillilik və s. çıxış edir. Ailənin psixoloji sağlamlığının bu kriteriyaları müasir ailələrin ümumi psixoloji portretini çəkir və hər şeydən əvvəl, onun xoşbəxtliyini xarakterizə edir.V.Satir isə hesab edir ki, sağlam ailə dedikdə - ailənin hər bir üzvü bərabər səviyyədə tutulur, inam, etibar və düzgünlük, həqiqətən, mövcud və ailədaxili ünsiyyət əsas olur, ailənin üzvləri bir-birini dəstəkləyir, hər bir ailə üzvü ailənin bütövlüyü üçün məsuliyyət hiss edir, ailənin bütün üzvləri birgə istirahət edir və həyatdan həzz alır, ailədə adət-ənənə əsas yer tutur, hər kəs bir-birinə hörmət edir, onu olduğu kimi qəbul edir, ailənin hər bir üzvünün hissləri qəbul edilir və lazım olduqda, tənqid edilir."

Müəllif hazırda sənaye ölkələrinin böhrana ən çox məruz qalmış ictimai dayaq olan ailənin olduğuna diqqətli cəlb edir". Başqa sözlə, son bir neçə əsrdə düşüncə, əxlaq və mədəniyyətlə bağlı dəyişikliklər daha geniş şəkildə ailə fəzasında

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

müşahidə olunur. Müasir insanın ovqatını Qərb ailəsinin timsalında əhatəli şəkildə görmək mümkündür.Qərb dünyasındakı ictimai proseslərin incelikləri ilə tanış olanlar, gözəl bilirilər ki, həmin qitədəki ailə dağıntıları bir çox həllolunmaz problemlər yaratmışdır. Məşhur Amerika nəzəriyyəçisi Elvin Tafler mövcud böhranların yaranmasında ailə dağıntılarının rolu ilə bağlı belə deyir: "Bu gün bəşəriyyət, növbəti dəfə hiss edir ki, onun şəxsiyyəti divara çırpılmış yumurtanın qabığı tək xırdalanmışdır. Amma keçmişdəkindən fərqli olaraq, hazırkı günahı doğuran iqtisadi amillər yox, ailə dağıntılarıdır".

S.Müstafayevin fikrincə, Şərq cəmiyyətində vəziyyət bir qədər başqa cürdür. Nisbi də olsa, Şərq dünyasında ailə əsaslarının möhkəmliliyi və davamlılığı qorunur. İslam dünyasında qadınların 99 faizindən çoxu ailə qurmaq istəyindədir. Qalan bir faiz isə ailə qurmaq gücündə olmayan əlil və xəstə qadınlardan ibarətdir. Amma məsələn, İrlandiyada qadınların yalnız 54 faizi ərə getmək barədə düşünür. Ailə qurmaq bəzi qərbli gənclər üçün məhdudiyyətlərin başlanğıcıdır. Bu səbəbdən də, onlar ailə həyatından qaçırılar. Hətta ailə qurmuş qərbli də müəyyən məqamlarda öz fərdi azadlığını ailəyə qarşı qoyur və ailələr qısa müddətdən sonra dağılır. Müəllif qeyd edir ki, bu cür vəziyyətlər, bəzi Qərb mütəfəkkirlərinin nəzərincə, müasir Qərb mədəniyyətlərinin tənezzülüdür. Türk dünyasında isə

sağlam əxlaqə malik əksəriyyət arasında evlənmə xoşbəxtlik qaynağı kimi qəbul olunur. Ailə təməlinə xüsusi diqqətli türk cəmiyyətində bu təmələ böyük bir dəyər vermişdir. Türk təfəkküründəki fitri və təbii əsaslara malik ailə nizamı ərəvlə arvad arasındakı rabitənin bir çox incə nöqtələrini önə çəkmişdir. Eləcə də, ailə həyatının davamlı qanunlarının əsası qoyulmuşdur. Türk təfəkkürünün daim diqqət mərkəzində olan əsas məsələlərdən biri ailəyə rəvnəq vermək, bu ocağı isitmək və möhkəmləndirməkdir. Belə ki, ailə rabitələrini zəiflədə bilən hər bir amillə ciddi mübarizə aparılmışdır. Ər-arvadlıq vəzifələrinin yerinə yetirilməsi və ailədə əxlaqi dəyərlərə diqqət bu cəmiyyətdə əsas şərtlərdən sayılmışdır. Bu yolla ailə quran tərəflər Allaha yaxınlaşırlar, onların bəndəlik məqamı yüksəlir. Bu səbəbdən, türk dünyagörüşündə ailə müqəddəslik dairəsinə daxildir və ilahi bir məfhum daşıyır. Belə bir yanaşma ailə təməlini soyuqluq və süstlükədən qoruyan, onu daha da sarsılmaz edən ciddi amildir. Türk cəmiyyətində ailə təməli cəmiyyət üçün böyük dəyərə malikdir. Ona görə də, bu müqəddəs təməlin möhkəmləndirilməsi qloballaşma dövründə qarşıda duran əsas vəzifələrdəndir. Bir çox digər problemlərin əsas səbəblərindən olan ailə ocağındakı soyuqluğun qarşısı alınmalıdır.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Yapon milyarderin "Twitter"də yazısı dörd milyon dəfə paylaşılib

Yapon milyarder Yusaku Maezavanın "Twitter"də yazısı ən çox paylaşılan olub. Bununla da milyarder 2017-ci ildə fast-fud qidalarını yemək üçün kömək istəyən amerikalı gəncin rekordunu təzələyə bilib.

BBC xəbər verir ki, Yaponiyanın onlayn ticarətlə məşğul olan "Zozo Inc" şirkətinin təsisçisi Yusaku Maezavanın yazısı dörd milyon dəfə paylaşılib. Onun "Twitter"də yazısı şirkətinin uğurlu fəaliyyəti ilə bağlı olub. Belə ki, Yeni il və Milad bayramları ərəfəsində onun şirkəti 10 milyard yenlik (təqribən 92,4 milyon dollar) satış edə bilib. Yapon iş adamı bildirib ki, o, bu münasibətlə seçilmiş 100 nəfərə ümumilikdə 1 milyon dollar paylayacaq.

Rusiyalı polis nəfəri tapdığı 100 minlik pulu sahibinə qaytarıb

Rusiyada polis nəfəri Yakutsk sakininin küçədə saldıqı böyük məbləğdə pulu - 100 min rublu (təxminən 2500 AZN) taparaq sahibinə qaytarıb.

Rusiya KİV-lərinin yazdığına görə, bankdan böyük məbləğdə pul götürən Yakutsk sakini evə çatdıqda vəsaitin gödəkcənin cibindən düşdüyünü aşkar edib. İtən pul vəsaitini tapan sahə polisi Leonid Lebedev bu barədə növbətçi hissəyə xəbər verib, həmçinin sosial şəbəkələrdə elan yerləşdirib. Pulun sahibini sosial şəbəkələr vasitəsilə tapmaq mümkün olub.

Cib skaneri məhsulların təzəliyini müəyyənləşdirməyə imkan verəcək

Fraunhofer Cəmiyyətinin mühəndisləri tərəfindən yaradılmış cib skaneri infraqırmızı şüalanmanın köməyi ilə anında məhsulların təzəliyini yoxlamağa imkan verəcək. AZƏRTAC "ICTnews"a istinadla bildirir ki, yeni texnologiya insanlar tərəfindən gündəlik zibilə atılan qida məhsullarının həcmi azaltmağa imkan verəcək.

BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının məlumatına görə, dünyada istehsal olunan qida məhsullarının 33 faizi atılır. Bu, il ərzində təxminən 1,3 milyard ton deməkdir. İnkişaf etmiş ölkələrdə, zibilə atılmış qida məhsullarının daşınması üzrə illik xərclərin həcmi 680 milyard dollar təşkil edir.

İnsanların qida məhsullarını zibilliyə atmasının səbəblərindən biri onların təzə olmasına şübhədir. Əsasını yüksək dəqiqlikli yaxın infraqırmızı datçik təşkil edən yeni sensor bu problemi qismən həll edəcək. Qidanın üzərinə infraqırmızı şüa düşür və əks olunan işıq infraqırmızı spektr üzrə ölçülür. Qidanın udma spektrini məşhur nümunə ilə müqayisə edən qurğu onun təzə olub-olmamasını müəyyənləşdirə bilər.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İbtidai təhsil fakültəsinin V kurs tələbəsi Abbasova Nuranə Hafiz qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İbtidai təhsil fakültəsinin VII tədris ili tələbəsi Abdullayeva Pərvin Arzu qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

SƏS

Son səhifə

8 yanvar

Avropanın ən bahalı 100 futbolçusunun siyahısı açıqlanıb

"CIES Football Observatory" araşdırma mərkəzi Avropanın beş böyük milli çempionatında çıxış edən 100 ən bahalı futbolçunun siyahısını açıqlayıb.

AZƏRTAC mərkəzin rəsmi saytına istinadla xəbər verir ki, siyahıda futbolçular qiymətləndirilərkən onları yaşı və klubları ilə müqavilələrinin müddəti nəzərə alınıb.

Siyahıya "Paris Sen-Jermen" klubunun fransalı hücumçusu Kili-an Mbappe başçılıq edir. İyirmi yaşlı hücumçuya 218,5 milyon avro qiymət qoyulub. İkinci yerə İngiltərə milli-sinin və "Tottenham"-in hücumçusu Harri Keyn (200,3 milyon), üçüncü yerə isə "Paris Sen-Jermen"-in braziliyalı futbolçusu Neymar (197,1 milyon) layiq görülüb. "Mançester Siti"-nin ingiltərəli hücumçusu Rahim Sterling (185,8 milyon) dördüncü, "Liverpool"-un misirli forvardı Məhəmməd Salah (184,3 milyon) isə beşincidir. "Yuventus"-un argentinəli hücumçusu Paulo Dibaba (171,9 milyon) siyahıda altıncı, onun həmyerlisi, "Barselona"-nın forvardı Lionel Messi (171,2 milyon) isə yeddinci pillədə qərarlaşıblar. İlk onluğu belçikalı Romelu Lukaku ("Mançester Yunayted", 162 milyon), braziliyalı Filippə Koutinyo ("Barselona", 157 milyon), almaniyalı Leroy Sane ("Mançester Siti", 156,1 milyon) tamamlayıblar.

"Yuventus"-un portuqaliyalı hücumçusu Kriştiano Ronaldo 127,2 milyon avro ilə 19-cu olub.

Xatırladaq ki, siyahıdakı futbolçuların 27-sinin qiyməti 100 milyon avrodan çoxdur. Onların 16-sı İngiltərə, 5-i İspaniya, 3-ü İtaliya, 2-si Fransa, 1-i isə Almaniya milli çempionatlarında çıxış edir. İyirmi yeddi nəfərlik siyahıda Braziliyadan 6, İngiltərə və Fransanın hər birindən 5, Argentina, Portuqaliya, Belçikanın hər birindən 2, Misir, Almaniya, Seneqal, Urquvay və İtaliyanın hər birindən 1 futbolçu yer alıb.

"Neftçi" Aqil Məmmədovu transfer edib

"Qəbələ"-dən ayrılan Aqil Məmmədovun "Neftçi"-yə keçidi rəsmiləşib. SİA-nın məlumatına görə, 29 yaşlı qapıcı ilə 1.5 illik müqavilə imzalanıb. O, yeni klubunda 30 nömrəli formanı geyinəcək. Bunadək "Bakı", AZAL, "Qəbələ" klublarında çıxış etmiş Aqil Məmmədov 2015-2016-cı illərdə "Neftçi"-nin qapısını qoruyub. O, Azərbaycan milli və 21 yaşadək futbolçulardan ibarət yığma komandasının üzvü olub.

Qeyd edək ki, "Neftçi" bundan əvvəl mərkəz yarımüdafiəçiləri - qvineyalı Mamadu Kane və həmyerlimiz Turan Vəlizadə ilə 3, seneqalı mərkəz müdafiəçisi Mamadu Mbodj ilə 2.5 illik müqavilə bağlamışdı.

Stolüstü tennisçilərimiz beynəlxalq turnirdə iki medal qazanıblar

Budapeştdə keçirilən stolüstü tennis üzrə yeniyetmələr arasında beynəlxalq turnirə yekun vurulub. Turnirdə qızlardan ibarət komandamız uğurla çıxış edərək iki medal qazanıb. Yarıqların ikinci günündə fərdi birincilikdə mübarizə aparan Arzu Aslanova gümüş medala sahib olub. Bundan əvvəl isə Arzu Aslanovanın, Məziyyə Nurmətovanın və Aysu Ağayevanın yer aldığı komanda fəxri kürsünün üçüncü pilləsində qərarlaşıb.

Turnirdə oğlanlardan və qızlardan ibarət komandalarımız məşqçilər Elnur Hidayətzadənin və Ramil Cəfərovun rəhbərliyi ilə mübarizə aparıb.

Oblak "Atletiko" ilə müqaviləni yeniləyəcək

"Atletiko"-nun qapıcısı Yan Oblak tezliklə klubu ilə müqaviləni yeniləyəcək. Qol.az-ın İspaniya mətbuatına istinadən yaydığı xəbərə görə, sloveniyalı qolkiperlə yeni müqavilənin şərtləri razılaşdırılıb. Daha əvvəl Oblakın Madrid klubunun təklifini rədd etdiyi bildirilirdi.

Qeyd edək ki, 26 yaşlı qapıcı 2014-cü ildə "Benfika"-dan "Atletiko"-ya keçib. Onun klubu ilə mövcud müqaviləsi 2021-ci ilin yayına qədərdir.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

Şəhadətnəmə: № 022492

http://www.ses-news.az

http://www.sesqazeti.az

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs"-in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADİNFÖRM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 5500